LIETUVA

Nr. 34 — **CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 26 Rugpjuczio (August) 1898 m.** — **Metas VI**

ENTEREDAT THE CHICAGO, ILL POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

The Lithuanian Weekly

"LIETUVA"

Published at Chicago, Ill., every Friday

Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and English languages.

Subscription $2.00 per year.

All communications must be addressed:

A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Sta. No. 60.

Nedėlinis Laikrasztis

"LIETUVA"

Iszeina kas Petnyczia Chicago, Ill.

Kasztuoja ant metų:
AMERIKOJE..... $2.00
Į UŽMARE..... $3.00

"Lietuvos" spaustuwė spausdina wisokes Knjgas, Konstitucijas ir wisokius kitus drukus lietuwiszkai, lenkiszkai ir angliszkai. Darba atlieka gražiai, greitai ir pigiai.

Užsiraszant "Lietuvą" ir prisiuncziant pinigus už ją, kaip ir su wisais kitais reikalais, wisada reik uždeti szitoki adresą:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Sta. No. 60.

Politiszkos žinios.

—o—

Karė Amerikos su Iszpanija.

Dar karė Amerikos su Iszpanija nepasibaigė, ji tikt apsistojo, sandara nepadaryta, o jau Amekos prezidentas iszleido prisakymą paleisti nuo tarnystos 50000 pirmiaus suszauktų kareiwių. Dabar po ginklu pasilieka tikt 200000 kareiwių. Tarybos terp kariawusių wieszpatyszczių kaslink galutino susitaikymo ir užbaigimo karės bus wedamos Paryžiuje, kur turės keliauti lygiai amerikoniszki, kaip ir iszpaniszki delegatai, Iszpaniszki gubernatoriai, lygiai Blanco ant Kubos, kaip ir jenerolas Macias ant Porto Rico ne gejdžia sandaros, kadangi jiems iki sziol ne buwo dar tikrai progos iszbandyti sawo pajiegas didesniuose susitikimuose su amerikonais; todėl apsistojus karei, jie praszė Iszpanijos rando, kad juos paliuosuotų nuo wietų iszpaniszkos kariaunos wirszinjkų ant salų, kurias Iszpanija sutinka be iszbandymo sawo pajiegų atiduoti Amerikai. Randas wienok ant jų atsisakymo ne sutiko ir prisakė tuom tarpu pildyti seniaus jiems pawestas priderystes. Ant salos Kubos terp ėsanczios ten amerikoniszkos kariaunos nesiliauja ligos, nauji apsirgimai kas dieną pasitaiko. Terp sugrįžusių isz Santiago kareiwių buwo keli apsirgimai geltonuoju drugiu.

Ant Filipinų teiposgi su kareiwių sweikata einasi ne geriausiai. Miestas Manille yra dabar amerikonų rankose. Wirszinjkas iszpaniszkos kariaunos, jenerolas Augusti, dar priesz pasidawimą Manilles pabėgo, atidawęs waldžią kitam jenerolui, pabėgo jis ant wokiszko laiwo. Isz to matyt, kad wokiecziai ne labai prilankia akia žiuri ant amerikonų, wokiecziams mat ne patinka iszsiplatinimas amerikonų įtekmės pietiniuose krasztuose Ramiojo oceano. Wokietija teiposgi seilę ryja ant Filipinų salų, ji nori, jeigu jau ne wisas, tai nors tulas isz jų sau palaikyti. Amerikonai czia teiposgi ne twircziausiai stowi, turi jie wien miestus Cavita ir Manillę, wisos gi salos Aguinaldo waldžioj, kurisai dabar wisai kreiwa akia pradeda žiurėti ant amerikonų. Po užėmimui miesto Manillės atsitiko net susimuszimas terp Aguinaldo ir amerikoniszkų pajiegų. Paskutinis muszis, po kuriam Manillė pasidawė, ne buwo smarkus. Isz amerikonų pusės wos 14 kareiwių tapo užmusztų ir 50 sužeistų. Nuotrotos iszpanijonų, kaip spėja, turėjo but didesnės, bet kiek jie nužudė, nežinia. Amerikonai ant syk užpuolė ant Manilles lygiai nuo jurių, kaip ir nuo žemės, ant szuwių amerikoniszkos laiwynės iszpanijonai su wisu ne atsiliepė, todėl Dewey iszdawė prisakymą paliauti szaudymą.

Smarkesnis muszis buwo tikt nuo žemės, bet traukėsi ne ilgai, iszpanijonai tuojaus iszkėlė baltą wėliawą kaipo ženklą pasidawimo. Muszyje ėmė dalywumą 7000 iszpanijonų, amerikonų buwo netoli dwigubai tiek.

Amerikonai tuojaus iszdawė įsakymą neįleisti į Manillę ginkluotų Aguinaldo kareiwių, kadangi tie galėtų skerdynes iszpanijonų parengti. Per tai, suprantama, nesutikimai terp amerikonų ir Filipinų pasikėlėlių dar labiaus pakilo. Jenerolas Merrit, wirszinjkas Amerikos kariaunos, pradėjo tarybas su Aguinaldo; jis tiki, kad jam pasiseks susitaikyti.

Kaip ant Filipinų Aguinaldo, teip ant Kubos Garcia ir kiti pasikėlėlių wadowai ne klauso amerikoniszkų wadowų. Amerika sutarė paliauti karę, tuom tarpu pasikėlėliai nesitaiko prie tos sutarties, bet užpuldinėja, kaip ir pirma, ant mažesnių iszpanijonų pulkelių. Amerikos randas nusprendė jiems iszmokėti algas kaipo kareiwiams, jeigu jie grįž namon ir atiduos ginklus. Ant to jie gal sutikti, bet kas juos priwers pildyti sutartį, kas juos nubaus, jeigu jie, paėmę pinigus, ir toliaus užpuldinės ant iszpaniszkos kariaunos ir ant ramiai gywenanczių gywentojų? Ant jų suwaldymo 200000 iszpaniszkų kareiwių neužteko, Amerikos gi wisa po ginklu ėsanti kariauna susideda wos isz 200000 žmonių.

Maskoliszkas rando laikrasztis "Le Nord", apie Filipinus sako, kad juos twarkoj užlaikyti galėtų Europos wieszpatystės, atiduoti tas salas Amerikai, kad ji cziabuwius teip isznaikintų, kaip baigia naikinti indijonus, Europa ne galinti, Mat Maskolija labai bauginasi, kad Amerika dar labiaus ant Didžiojo oceano nesusidrutintų. Turbut, ji bandys priesztintiesi Amerikai, jeigu ta norės Filipinus pasilaikyti. Maskolijai ne patinka ir tarpinjkystė Prancuzijos prie sutaikymo kariawusių wieszpatyszczių, tas pats laikrasztis iszjuokia Prancuzijos ambasadorių Cambona, kurisai prie tarybų tarpinjkawo. Laikrasztis "Le Nord" sako, kad prancuziszkas ambasadorius Washingtone rods patarnawo lygiai Iszpanijai kaip ir Amerikai, bet už tai ne dryso pareikalauti nuo Amerikos rando, kad tasai paleistų sulaikytus be jokios teisingos priežasties du prancuziszku garlaiwiu.

Anglija ir Maskolija.

Nesutikimai terp Anglijos ir Maskolijos neiszdilo, apie juos tuom tarpu rods mažiaus kalba, bet tas ne rodo, kad jie butų pasimažinę: priežastys nesutikimų, kokios buwo pirma, yra ir dabar, nė wiena isz nesutinkanczių wieszpatyszczių jų ne praszalino. Maskolija, kaip pirma, teip ir dabar gabena wis daugiaus kariaunos į sawo waldybas rytinėj Azijoj, traukia daugiaus žemės kariaunos prie Afganistano rubežių, isz kur į prigulinczias Anglijai Indijas yra tikt 500 wiorstų. Anglijai su sawo laiwyne prisigriebti į Baltiszkas jures labai sunku, kadangi perėjimai siauri ir ant jų Danijos parengtos yra twirtynės su toli siekianczioms kanuolėms; Daniją mat Maskolija patraukė jau į sawo pusę. Jeigu iki sziol nė wiena pusė dar ne pradėjo karės, tai tikt todėl, kad Anglija nesijauczia užtektinai twirta, Maskolijai gi parankiaus nutęsti karę ant toliaus, kada didysis, dabar dirbdinamas per Siberiją ir per Mandžiuriją geležinkelis bus pabaigtas. Tąsyk Maskolijai ne reiks žemės kariauną, ginklus ir amuniciją ważioti jurėmis, galės tą lengwiaus padaryti naujai padirbtais geležinkeliais. Todėl tai karė, jeigu ji dabar terp tų wieszpatyszczių ir ne prasidės, tai ji wis per tai ne tampa praszalinta, bet tikt atidėta ant toliaus.

Tuom tarpu wisos wieszpatystės, kurios jauczia, kad turės but įtrauktos į tą didelę karę, kurioje turės but iszmėgintos pajiegos germaniszkų tautų priesz slawiszkas ir romaniszkas, kaip galėdamos drutina sawo pajiegas, ypacz gi laiwynę, kadangi ant pergalėjimo Anglijos laiwynė neatbutinai reikalinga. Maskolija ne seniai paskyrė 90 milijonų rublių ant sudrutinimo kariszkos laiwynės, didesni tos sumos dalis paskirta ant padirbimo naujų kariszkų laiwų; Anglija jau du kartu padidino iszleidimus ant sudrutinimo sawo laiwynės, ant ko, apart paprastų iszleidimų kas metą, paskyrė tikt szįmet du kartu po 35 milijonus doliarų, taigi drauge 70 milijonų doliarų wirszaus. Prancuzija dirbdina dabar 92 nauju kariszku laiwu, taigi daugiaus negu wisa Amerikos laiwynė. Susidraugawusios terp sawęs Maskolija ir Prancuzija kaslink twirtumo sawo laiwynės stengiasi ne tikt su angliszka susilyginti, bet ją pralenkti, Anglija gi ne nori pasiduoti. Prancuzija žiuri dar ant to, kad jos laiwynė butų drutesni už laiwynes susidraugawusių widurinės Europos wieszpatyszczių, taigi Wokietijos, Austrijos ir Italijos drauge paimtų. Wokietija teiposgi drutina sawo laiwynę. Taigi, jeigu isz nesutikimų Maskolijos ir Anglijos užgims karė, tai į ją taptų įtrauktos wisos Europos wieszpatystės, užsidegtų wisur toksai karės gaisras, kokio dar ant musų žemės niekada ne buwo. Kad tokia karė kada nors užgims, tą wisi numano, bet ji bus baisi, bus tai jau kowa ne už menkus politiszkus tautų reikalus arba už garbę tautų, bet už jų buwį. Ta pusė, katra toj kowoj bus sumuszta, bus teip sunaikinta, kad jau niekada ne galės pakilti ir susidrutinti.

Laikraszcziai pranesza, buk Indijose wėl pakilo maisztai cziabuwių priesz Anglijos waldžią. Angliszki laikraszcziai už juos kaltina Maskoliją, buk toje per sawo agentus tuos maisztus sukėkėlė. Maskoliai nesigina, bet apkaltina Angliją, kad toje tą patį stengėsi padaryti maskoliszkoj widurinės Azijos waldyboj, Fergane, tikt czia cziabuwiai mahometonai per anksti, ne pasirengę priderancziai maisztus pakėlė ir todėl juos Maskolija greitai suwaldė.

Anglija nuo Chinų ciecoriaus pareikalawo praszalinimo prilankaus Maskolijai ministerio, kaip sako, jos papirkto LiHung Czango. Jeigu Maskolija užpultų ant Chinų, Anglija žadėjo sawo pagelbą. Jeigu Chinai ant to reikalawimo butų sutikę, Maskolija buwo pasirengusi įsiweržti į sziaurines Chinų prowincijas ir jeigu tikt Anglija butų panorėjusi sawo pažadėjimą iszpildyti, karė jau butų turėjusi prasidėti. Maskoliszkas pasiuntinys Chinuose persergėjo to kraszto ciecorių ir wiskas pasiliko po senowei, Chinuose wis Maskolijos įtekmė didžiausia. Maskolija pažadėjo apginti Chinus nuo jos prieszų. Anglija mat nieko ne laimėjo ir nors ji pati dar ne drysta užpulti ant Chinų, kadangi toksai užpuolimas pagimdytų karę su Maskolija, bet pakėlė maisztus pietinėse Chinų prowincijose, kuriuos ir dabar palaiko sawo pinigais, suteikia ginklus maisztinjkams.

Pietinėj Amerikoj, republikoj Guatemala rewoliucija jau galutinai pasibaigė. Czia rando kariauna jau seniaus buwo wirszų paėmusi, rewoliucijonierius iszwaikė į kalnus, kur jie per tulą laiką dar laikėsi, bet, dėl stokos maisto, pakėlusio rewoliuciją jenerolo Moraleso szalinjkai jį apleido, pasidawė randui, kalnuose pasiliko tikt patsai Morales su artymiausiais sawo draugais, kur jie isz bado pasimirė.

Isz Lietuwos.

Neiszmintinga neužkanta.

Dar pasimirusiam Bismarkui laikant waldžią sawo rankose, isz Prusų iszwijo wisus darbinjkus atkakusius isz Maskolijos ir iszdawė padawadyjimą, pagal kurį tapo apsunkintas lietuwiszkiems ir lenkiszkiems darbinjkams atkakimas į Prusus ant uždarbių. Kadangi Prusų Lietuwoj truksta laukų darbinjkų, todėl isz syk to kraszto žemės waldytojai atsirado sunkiose sanlygose nerasdami darbinjkų ant nuwalymo laukų produktų. Waldžios wienok ne nuėmė apsunkinimo uždėto ant lietuwiszkų ir lenkiszkų darbinjkų. Szį metą ant laukų darbų Prusų Lietuwos žemės sawinjkai turėjo parsigabenti isz Szwedijos darbinjkus, moka už jų kalionę 1000 markių ir žinoma, szwedams reiks brangiaus užmokėti už darbą negu lenkams arba lietuwiams.

Jawų prekės.

Pereitą sanwaitę už lietuwiszkus jawus mokėjo, Liepojuje: už rugius po 73—75 kap., už pudą, kwiecziai widutiniai 80—85 kap., geresni 86—90 kap., geriausi 97—98 kap., paprasti seni 73—78 kap. Awižos 60—61 kap. Miežiai 62—66 kap. Grikai 70 kap. Zirniai 65—70 kap., geriausi 71—72 kap. Linų sėmens 112—113 kap. Kwietinės klynės smulkios 53 kap., widutinės 54—57 kap., stambios 58—60 kap., stambiausios.

Rygoj mokėjo: už kwieczius po 90—100 kap., už pudą, už rugius 73—75 kap.

Wilniuje: už pudą rugių 75—85 kap., awižų 90—100 kap., grikų 90 kap., žirnių 90—100 kap., pudų 85—90. Pudas nesudyto szwiežio swiesto 10 rub. 90 kap., —11 rublių, sudyto 8 rubl. 50 k. — 9 rubl., pudas szieno 33—35 kap., sziaudų 22—24 kapeikų.

Geležis Minsko gub.,

Maskoliszki laikraszcziai "Jużanin" ir "Sin Oteczestwa" garsina, buk ant laukų dwaro Klecin, Mozyriaus paw., Minsko gb., rado turtingus geležies plotus. Kiek teisybės yra tuose laikraszczių praneszimuose, mes nežinome. Ar isztikro tuose krasztuose yra turtingi geležies plotai, ar tikt teip, kaip tai yra ir kituose Lietuwos plotuose, tikt teip wadinama klampynių geležini ruda, kurią seniai gywentojai iszdirbdawo, bet kad jos yra ne daug ir ji geležies mažai iszduoda, tai atpigus geležei, apdirbimas jos dabar ne apsimoka; seniaus ir apie Mozyrių buwusias mažas dirbtuwes reikėjo uždaryti.

Blaiwystės komitetai Lenkijoj.

Tapo jau iszduotas ciecoriaus, prisakymas parengti teip wadinamus pawietinius blaiwystės komitetus wisuose Lenkijos pawieczuose, o tame ir pawieczuoso lietuwių apgywentuose Suwalkų gub. Kitoj Nemuno pusėj ėsanti toki blaiwystės komitetai susideda wien isz maskolių uredninkų. Jeigu toki bus ir Suwalkų gubernijoj, jeigu jie teiposgi rengs knjgynus wien su maskoliszkoms knjgoms ir maskoliszkus newa moksliszkus skaitymus, jie girtuoklystės terp žmonių nesumažįs, jie žmonėms naudos ne atgabės.

Dwaras Werkai.

Maskoliszkas randas ne daleido parduoti dwarą Werkus Odesos bankieriui Trabutti. Dabar laikraszcziai wėl pranesza, kad Werkus nori nuo Wokietijos kancleriaus nupirkti caras Mikalojus ir czia parengti wasarinę sawo rezidenciją, kaip tai yra antai Lenkijoj, Spaloj. Nors apie Wilnių burliokų ne truksta, bet parengus Werkuose caro rezidenciją, skaitlius jų ir wisokių pasileidusių caro tarnų czia pasididintų.

Akių gydytojai.

Kadangi tuluose Lietuwos ir Baltgudijos krasztuose neiszpasakytai pradėjo platintiesi akių ligos, maskoliszkas randas siuntinėja sawo kasztais specijalistus akių gydytojus ant gelbėjimo serganczių žmonių. Daktarai toki jau atsilankė Witebsko gub. Czia szią wasarą ważinėja akių daktaras Kamholtz ir du Peterburgo mediszkos akademijos studentai. Isz Witebsko gub. keliaus jie ir į Lietuwą.

Užderėjimas laukuose.

Žieminiai jawai ir piewos wisuose pawieczuose Kauno gub. užganėdinanti. Nuwalymą stabdo nesiliaujanti lytus, nuo kurių tuluose krasztuose rugiai iszgulė, bulwės puwa, piewas užliejo wandens, nupjautą szeiną supudė arba nuneszė. Kauno paw. ledai iszmuszė rugių ant 157 desiatinų. Tuluose walszcziuose Reseinių paw., wėtros labai daug blėdies pridirbo.

Prusų randas nuėmė uždraudimą nuo Lietuwiszkų žąsų.

Maskoliszki laikraszcziai pranesza, kad ant reikalawimo maskoliszko rando, Prusų waldžios nuėmė uždraudimą gabenti isz Lietuwos žąsis į Prusus. Užtai maskoliszkas randas ne pakels muitų ant skurinių ir celuloidinių iszdirbinių gabenamų isz Wokietijos į Maskoliją.

Nauji geležikeliai.

Naują geležinkelio liniją nuo Szwentėnų, Wilniaus gub., į Paneweži, Kauno gub., isz wiso su wirszum 170 wiorstų, baigia jau dirbti, deda dabar ant jo szėnis. Trukiai pradės bėgioti nuo spalių mėnesio szių metų. Darbai prie linijos nuo Wilniaus per Wilkmergę į Kauną teiposgi jau prasidėjo.

Sziaulių gimnazija.

Sziaulių gimnazijoj szį metą wisi mokintiniai 8, taigi paskutinės kliasos gawo atestatus, nė wienas ne pasiliko ant kitų metų. Wienas mokintinis, Aleksandras Roszczin, gawo auksinį medalį, žydas gi Kahan Zalman gawo sidabrinį medalį.

Bulwių amaras.

Tuluose krasztuose Lenkijos, o tame ir apie Augustawą ir Suwalkus, ant bulwių užpuolė amaras, kurisai ne tikt naikina wirszczias, bet ir bulwes.

Szwentintas wanduo ir ligas gimdanczios bakterijos.

Limpanczias ligas, kaip žinote, gimdo bakterijos, wienos isz tų bakterijų yra maži, neužmatomi akimis gywuolėliai, kitos gi yra tai teip jau neužmatomi augmenėliai, grybeliai, ant paweikslo wisiems žinomų pelėsių. Pawienių pelėsių liuosoms akims, be padidinanczių stiklų negalima matyti, matome juos tąsyk, kada jų daugybė uždengia kokį nors daiktą. Tokios yra ir wisokios ligas gimdanczios bakterijos. Wietos, kur jos weisiasi, yra kaipi szaltiniai wisokių limpanczių ligų, kiekwienas norintis nuo jų apsisaugoti, priwalo szalintiesi nuo to, kas jas gali iszplatinti.

Jau seniai tulį daktarai atkreipė sawo atydą ant szwentinto wandens prie įėjimų į katalikiszkas bažnyczias, kuriame lygiai sweiki, kaip ir ligoniai wilgo pirsztus. Dabar antai specijaliszkas daktariszkas prancuziszkas laikrasztis "Semaine Medicale" patalpino rasztą apie tirinėjimus per ilgus laikus ėsanczio prie įėjimų katalikiszkose bažnyczose szwentinto wandens, tirinėjimus tuos darė profesorius Vincenzi m. Sassari, Italijoj. Wandenį ant to jis paėmė isz wienos bažnyczios, į kurią paprastai susirenka daugiausiai žmonių ir pripažino jį už labai pawojingą, galintį but platintoju wisokių užsikrecziamų ligų. Ir ne žingeidu. Juk į bažnyczią eidami ir serganti wisokioms ligoms wilgo wandenyj pirsztus, ant knrių ne tikt gal but, bet paprastai buwa tų ligų sėklos, kurios pasileka wandenyj ir jį užkreczia. Profesorius Vincenzi paimtame isz bažnyczios wandenyj rado bakterijas Micrococcus Tetragoni, Bacillus coli, sziltinės ir difterito bakterijas. Rastas bakterijas isztyrė ant žwėrių ir persitikrino apie didelį jų wodingumą. Įczirszkė jis mažą dalelę tų bakterijų suaugusioms jurių kiaulaitėms ir wisos jos jau ant rytojaus apsirgo ir į treczią dieną pastipo nuo difterito. Kada profesorius Vincenzi pradėjo sawo tirinėjimus, terp waikų mieste Sassari siautė difteritas; jis sprendžia, kad szwentintame wandenyj jo rastos tos ligos bakterijos nuo jų ir paeiti turėjo. Kadangi waikai paprastai, paszlapinę wandyj pirsztus, kisza paskui prie lupų, tai jie nuo tokio szwentinto wandens, kuriame bus difterito ar dziowos bakterijos, turi užsikrėsti liga. Teiposgi serganti ant akių, ypacz moterys, mėgsta wilgyti sawo akis szwentintu wandeniu, kurį randa bažnyczioj, tikėdamos, kad tasai wanduo ligą iszgydys, tuom tarpu su tokiu ligų užkrėstu wandeniu wilgydamos akis ne tikt paczios gal neregėmis tapti, bet gal liga užkrėsti ir sweikus.

Minėtas prancuziszkas laikrasztis atkreipia atydą wisų ant pawojingumo ilgai katalikiszkose bažnyczose laikomo szwentinto wandens, atsiliepia į dwasiszkiją su praszymu, kad toje persergėtų žmonis, jeigu jau reikia, kad indus ir wandenį desinfekcjuotų, taigi iszwalytų nuo ligas gimdanczių bakterijų, kad wartotų wien distiliuotą wandenį ir jį nors sykį ant dienos, kad permainytų. Tas rods reikalautų daugiaus darbo, bet užtai daugelį žmonių galėtų apsaugoti nuo užsikrėtimo ligomis.

Dirbtuwėj padirbtas baltymys.

Europos laikraszcziai paduoda, kad Windobonos mokslinczius, chemikas D-ras Lilienfeld iszrado budą, kaip tiesiog, isz ėsanczių gamtoj sudėtinių padirbti baltymį, taigi ne isztraukti wien jį isz tokių kunų, kur jis yra, kaip antai isz kiauszinių, isz kraujo arba isz mėsos, bet tiesiog isz elementų, isz wisokių ne organiszkų medegų. Nežinia tikt, ar tasai jo padirbtas baltymys yra toks jau kaip ir gamtos padirbtos jos paslaptose dirbtuwėse, taigi teipjau maitingos, kuris galės užstoti žmonėms gamtos suteikiamą maistą? Jeigu jis ir neturėtų wisų ypatybių tikro gamtos padirbamo baltymio, tai wisgi jis ras platų pritaikymą, iszradimas tasai pryszakin pastumia chemijos mokslą, jeigu jis ir ne su wisu užganėdintų wiltis ir naudą, kokių žmonija nuo jo laukia.

Baltymys yra tai swarbiausias maistas, kokio reikalaja žmogaus ir žwėrių kunas. Kiekwienas suaugęs žmogus reikalauja ant užlaikymo gywybės, augimo kuno, ir jo drutinimosi 1¼ swaro baltymio kasdieną; jį žmogus randa duonoj, kiausziniuose, daržowėse, žwėrių mėsoj. Jeigu žmonėms pasiseks apturėti tą swarbiausią maistą ne isz augmenų ir žwėrių mėsos ir jeigu apturėtas, dirbtuwėse padirbtas bus toks jau kaip augmenų ir žwėrių suteikiamas, kuriuos paprastai reikia wirti arba kepti, tai persikeis wicas žmonių gywenimo budas, bus iszrisztas klausymas iszsimaitinimo ant žemės daug didesnio žmonių skaitliaus negu dabar. Nereiks apwersti teip didelių žemės plotų ant auginimo jawų, daržowių, gywulių. Ant to reikia tikt, kad Lilienfeld iszrastų budą, kaip sunaudoti anglis ant padarymo isz jų baltymio, ne reikalaujant kad jos pirma pereitų per augmenis, arba per gywulių kuną.

D-ras Lilienfeld padaro sawo baltymį, kaip raszo, isz akmeninių anglių, phenoliaus, taigi isz atlikusios nuo darymo žibinimui gazo akmeninių anglių smalos; apart to reikia prie to pridėti ir teip wadinamą GLYKOKOLLĄ, kurį isztraukia isz žwėrių mėsos. Taigi pasirodo, kad maitingos medegos ir prie to pasemtos isz žwėrių, taigi mat auglių czia wis ne užtenka. Kokią wertę turi Lilienfeldo baltymys kaipo maistas, dar tikrai nežinia, ar jame yra glykokollius, be kurio wienos anglys ne bus užtenkanczios ant padarymo jo teip maitingu kaip mėsa arba grudai. Porą metų atgal antai pasisekė teiposgi tiesiog isz sudėtinių padirbti medegą panaszią į cukrų, taigi sacharina, bet ji ne yra tai cukrus, tikt saldi medega, ji ne turi tų wisų ypatybių kaip cukrus, ji ne maitinga. Ar geresnis bus Lilienfeldo baltymys, tikt wėliaus pasirodys.

Seimas Sovereign Grand Lodge, I.O.O. F., Boston, Mass., nuo Rugsejo 19 iki 24.

Kad prie augszcziau minėtos organizacijos daugybė žmonių priguli, ir ant jos seimo į Bostoną szimtai delegatų važiuos, už tai Nickel Plate geležinkelis pardawinės tikietus į abi pusi už pusę prekės. Tikietai parsiduos 16, 17 ir 18 Rugsėjo ir bus geri ant sugrįžimo iki 30 Rugsėjo. Dėl geresnės informacijos atsiszaukite prie J. Y. Calahan, Gen'l Agent, 111 Adams st., Chicago. Telefonas Main 3389. (59)

Isz Amerikos.

Nelaimes ant geležinkeliu.

VICTORIA, B. C. 17 d. Pjutės atėjo czia žinios apie nelaimę atsitikusią ant Union Colliery Line geležinkelio, prie ko mažiausiai szeszi žmonės tapo užmuszti, su žeistų gi yra daug ir tai sužeistų sunkiai. Trukis, kurį pasiekė nelaimė buwo ilgas, susidedantis isz daugelio wagonų, kuriuose važiawo darbinįkai ir prie jo buwo prikabintas wienas pasažierinis wagonas. Užbėgus trukiui ant Togish tilto, jis neiszlaikė sunkumo ir įlužo, trukis nupuolė nuo 125 pėdų žemyn su wisais juom važiuojancziais.

SHARON, MA. Netoli czianykszczics geležinkelio stacijos susimuszė trukis bėgantis į Bostoną su greituoju trukiu bėgancziu isz New Bedford. Susimuszimas buwo tep smarkus, kad daug wagonų abiejų trukių susidaužė. Prie to 6 pasažieriai greitojo trukio tapo užmuszti. Sunkiai sužeistų yra ne mažai, už kurių dar diktai turės pasimirti. Teip didelės nelaimės, su tiek daug žmonių aukų ir ant Amerikos geležinklių jau seniai ne buwo.

Aukso jieszkotojai grinžta isz Alaskos.

Į Port Towsend, Wash. atkako isz Alaskos garlaiwys "Rival", kurisai atgabeno 100 grįžtancziu atgal aukso jieszkotojų. Wisi jie turi aukso už 100000 dol., taigi iszpuola wos po 1000 dol., taigi ne kiek daugiaus, negu iszważiuodami turėjo. Sugrįžę aukso jieszkotojai pasakoja, kad dabar, besiartinant žiemai, daugumas į Alaską iszkeliawusių rengiasi grįžti atgal, kadangi ten susirinkę ne galės per žiemą iszsimaityti. Darbinįkų uždarbis nupuolė Alaskoj: už darbo walandą porą mėnesių atgal mokėjo $1.50c. dabargi tikt 70c. Terp aukso jieszkotojų pradėjo siausti ligos, Dowson Cityje ligonbucziai negal patálpinti wisų apsirgusių. Apskritai, sugrįžę pasakoja, kad Amerikos darbinįkams nėra reikalo laimės jieszkoti Alaskoj, kadangi ten jos neras; gywenimas ir iszsimaitinimas ten 10 syk brangesnis.

Barzdu prieszai.

Kaip pranesza laikrasztis "Evansville Democrat", miestelyj Bowling Green, Kentuckyj, susitwėrė draugystė barzdų prieszų. Jie iszsiuntinėjo laiszkus į miesto urėdnįkus ir teip gywentojus nesziojanczius barzdas ir usus ir liepė į 24 wal. nusiskusti. Wieni isz baimės to prisakymo paklausė, kiti gi klausyti ne norėjo; tiems, kaip susidraugawę pagarsino, teip ir padarė: barzdas ir usus pernewalią nuskuto. Teip mat tuli amerikonai liuosybę supranta! Juk tokiu jau budu wisoki paszlemėkai gal priwersti ramiai gywenanczius daryti wien tą, ką tokiems paszlemėkams užeis į tuszczią galwą. Ką gi weikia waldžios? Amerikoj jų tankiai wisai nėra ten, kur jos reikalingiausios.

Naujas telegrafas isz Amerikos in Prancuziją.

Ką tikt pasibaigė darbai prie nuwedimo naujos telegrafo linijos ant jurių dugno terp Suwienytų Wieszpatyszczių ir Prancuzijos. Naujas telegrafas prasideda ant Cape Cod, Mas, pasibaigia gi Prancuzijos kariszkame porte Brest. Prie atidarymo ėmė dalywamą prezidentai abiejų didžiųjų respublikų, taigi Prancuzijos prezidentas Faure ir Suwienytų Wieszpatyszczių McKinley. Pirmutinį telegrafą su pasweikinimu iszsiuntė Prancuzijos prezidetas, ant kurio tuojaus atsakė prezidentas McKinley dėkawodamas už pasweikinimą ir linkėdamas Prancuzijai wiso labo.

Isztepe su derwa ir iszwoliojo plunksnose.

Miestelyj Smithfielde, W. Va. susirinko 300 miesto gywentojų, kuriems ne patiko paleistuwystės mieste ėsancziuose namuose Sussie Coulson; anksti rytmetyj užpuolė jie ant tų namų, iszwedė szeszias merginas ir tris wyriszkius, kokius czia rado, wisą tą paleistuwiaujancziu draugystę iszwoliojo derwoj ir paskui įmetė į plunksnas ir teip iszwoliojė paleido. Potam namus, kuriuose wisos paleistuwystės atsibudawo, su dinamitu iszmetė į padanges, griuwėsius gi jų apliejo su kerosinu ir sudegino.

Baisi Explozija.

PRESCOT, A. T. Lokomotywų szopoj Santa Fe, Prescot geležinkelio atsitiko baisi explozija, kurios du geležinkelio tarnai tapo mirtinai sužeisti, teip sunkiai sužeistų yra daugiaus. Maszinistas wienos lokomotywos mat darbawosi apie garinį katilą, tuom tarpu nežinia nuo ko, katilas su neiszpasakytu smarkumu plyszo ir iszlėkė į padanges. Szopos tapu su wisu sugriautos, lekiantis katilas pagadino kelis aplinkinius namus, užgawo ir katalikiszką bažnyczią.

Uždege perkunas.

NELSVILLE, WIS. Laike siautusios czia smarkios audros, perkunas uždegė daug namų, terp kitko trenkė ir į katalikiszką kleboniją ir ją uždegė. Ugnagesiai neturėjo tiek pajiegų ant užgesinimo nuolatai kur nors pasirodžiusių naujų gaisrų; minėta klebonija su wisu sudegė. Apart to, perkunas užmuszė czia ir du žmonis.

Audra.

UTICA, N. Y. Paskutinės audros, kokios czia per kelias naktis pagrecziam siautė, pridirbo diktai blėdies. Blėdį wien jawais užsėtiems laukams audrų padarytas skaito ant $150,000, ne skaitant perkuno uždegtų triobų. Keli žmonės tapo perkuno užmuszti. Kituose New Yorko szteto krasztuose audros teipogi ne mažai blėdies pridirbo.

Užgriuwo tunelis.

PITTSBURG, PA. Carnėgie tunelis, ant Panhandle į Charliers geležinkelio, užgriuwo ant dirbanczių darbinįkų, prie to 10 darbinįkų tapo užmusztų, terp užmusztų yra keturi amerikonai ir 6 swetimtaucziai, kurių prawardžių dar nežino. Ar terp užmusztų nėra lituwių, tuom tarpu dar nežinia.

Debesu ąreplyszimai.

Pittsburgo aplinkinėse siautė audra, perkunai trenkė wienas po kitam, ties Bridgeville atsitiko debesų praplyszimai, užtwinę nuo to wandens pagriebė wienus namus, kurjuose buwo 8 žmonės ir nuneszė į upę. Keturis žmonis wienok pasisekė iszgelbėti, kiti keturi prigėrė.

Isz darbo lauko.

¶ PITTSTON, PA. Wisur aplinkinėse dirba tikt po 3 dienas ant sanwaitės.

¶ NEWCOMB, TEN. Sztraikas czianykszczių kalnakasių traukiasi toliaus.

HILLSBORO, ILL. Czianykszcziai kalnakasiai sztraikuoja, todėl ir kastynės tapo uždarytos.

¶ COLLINSVILLE, ILL. Szitose kastynėse dirba gerai, darbinįkai gauna po 40c. nuo tonos.

¶ GURNCE, ALA. Sztraikas czianykszczių kalnakasių psibaigė ir wisi darbinįkai sugrįžo prie darbo.

¶ SNOW SHOE, PA. Darbai eina pusėtinai. Tapo czia atidarytos naujos kastynės ir jos kasdieną dirba.

¶ PITTSBURG, PA. Czianykszte geležies liejinyczia pradėjo dirbti geriaus; iki sziol joje dirbo silpnai.

¶ MONTPELLER, IND. Czianykszczioj geležies dirbtuwėj, nežiurint ant didelių karszczių, dirba gerai.

¶ DENVER, COL. Colorado Iron Works dirbtuwės tiek turi reikalawimų, kad darbo užteks ant wisos žiemos.

¶ ALTOONA, PA. Warstotuose Pennsylvanijos geležinkelio pradėjo wėl dirbti; daug darbinįkų gawo darbą.

¶ JOHNSTOWN, PA. Czianykszcziose geležies dirbtuwėse, iszėmus blėtos dirbimo dalies, darbai eina gerai.

¶ LASALLE, ILL. Czianykszcziose kastynėse dirba prastai, wos po dwi, daugiausiai tris dienas ant sanwaitės.

¶ ELWOOD CITY, PA. Darbai czianykszcziose geležies dirbtuwėse eina gerai ir czia darbo užteks ant ilgai.

¶ EAST BERLIN, CON. Berlin Iron Bridge Co. dirbtuwės turi daug reikalawimų, todėl darbo czia užteks ant ilgai.

¶ GREEN RIDGE, ILL. Sztraikas szitose kastynėse dar wis nepasibaigė. Sztraikuojanti unijų darbinįkai gauna paszelpą.

¶ SOUTH CONNELSVILLE, PA. Czianykszciose geležies dirbtuwėse dirba gerai. Czia ketina parengti ir kelias naujas dirbtuwes.

¶ RANKIN, PA. American Steel & Wire Co. pradėjo dirbti pilną laiką. Dirbtuwės tos iszstowėjo wieną mėnesį.

¶ ALTOONA, PA. Czianykszte dudų dirbtuwes perkelia į Duncansville; jas priskiria prie Portage Iron Works dirbtuwių.

¶ BALTIMORE, MD. Czianykszcziai siuwėjai rengia wėl sztraiką; gauna jie dabar po $1.25, o reikalauja 2 dol. ant dienos.

¶ PORTLAND, OH. Sztraikas czianykszczių kalnakasių dar nepasibaigė, todėl tegul nieks czia ne keliauja darbo jieszkoti.

¶ CHICAGO, ILL. Pittsburgo kapitalistai, prie kurių priguli ir garsus Carnagie, rengiasi czia pastatyti naują geležies dirbtuwę.

¶ DETROIT, MICH. Nesutikimai terp darbinįkų ir dirbtuwių sawinįkų czianykszte geležies dirbtuwės pasibaigė ir prasidėjo darbai.

¶ STEELTON, PA. Czianykszcziose Penna Steel Co. dirbtuwėse dirba dabar apie 6000 žmonių, taigi ant 2000 daugiaus negu pereitą metą.

¶ AUDENRIED, PA. Darbai pradeda po truputį gerintiesi: dabar dirba po 4 dienas ir po 7—8 wal. ant sanwaitės; pereitą mėnesį dirbo tikt po 2 dienas.

¶ DUNCANSVILLE, PA. Czianykszcioj pudleriszkoj dirbtuwėj dirba gerai. Buwo užgimę nesutikimai, bet dirbtuwių sawinįkai susitaikė su darbinįkais.

¶ TURTLE CREEK, PA. Westinghouse dirbtuwės turi daug reikalawimų isz amerikonų užimto ant Kubos miesto Santiago, todėl czia dirba gerai.

¶ PIERCEFIELD FALLS, N. Y. Czianykszczios popieros dirbtuwės, nežiurint ant didelių karszczių, dirba per wisą wasarą be paliowos, kadangi jos turi daug reikalawimų.

¶ LAFORME, IND. Modelistoriai Holland Radiator Works dirbtuwių Bremene, Ind. pakėlė sztraiką, sztraikuoja dabar su wirszum 100 darbinįkų. Nesutikimai užgimė už darbą wirsz paprasto laiko.

¶ ALDRIDGE, MONT. Darbai czia eina prastai, nuo darbo kastynėse praszalino 75 neapsiwedusius darbinįkus. Coal Coke Co. dirba labai silpnai, Anaconda kastynės wisai ne dirba.

¶ SHARON, PA. Kimberly'o geležies dirtuwės, kurios ilgai be darbo iszstowėjo, dabar neužilgio pradės dirbti. Nauja kompanija, nupirkusi dirbtuwes, dirba dabar prie pertaisymų, kaip tikt tą pabaigs, pradės jose dirbti.

¶ CRIPPLE CREEK, COL. Wisose aukso kastynėse Elk Gold Mining Co. dirba gerai. Kitose kastynėse teiposgi dirba gerai. Kastynėj Chicago Page Gold Mining Co., kurios per tulą laiką stowėjo, dabar pradėjo wėl dirbti.

¶ OSHKOSH, WIS. Sztraikas darbinįkų medžio dirbtuwių pasibaigė. Dirbtuwių sawinįkai susitaikė su darbinįkais ir jie wisi, 2000 žmonių, sugrįžo prie darbo. Sztraikas czia traukėsi per tokį jau laiką kaip ir karė Amerikos su Iszpanija.

¶ PITTSBURG, PA. Oil Well Supply Co. ant Franktown pradėjo dirbti, uždegė czia 30 pudleriszkų peczių; neužilgio pradės dirbti ir kitose dalyse. Dudų dirbtuwėj pradės dirbti pabaigoj szito mėnesio. Kitos geležies dirbtuwės turi teiposgi daug reikalawimų isz swetimų krasztų, todėl dirba wisur gerai.

¶ LEBANON, IND. Darbinįkai warstotų Chicago Southwestern geležinkelio pakėlė sztraiką, kadangi jiems neiszmokėjo užmokesnio už 8 mėnesius darbo. Negalėdami jie atgauti sawo pinįgų, sulaikė pasažierinį bėgantį trukį. Po dwiejų walandų kompanija sutiko iszmokėti uždarbį už wieną mėnesį ir darbinįkai sugrįžo prie darbo.

¶ GREEN RIDGE, ILL. Sztraikas szitose kastynėse dar wis nepasibaigė. Sztraikuojanti unijų darbinįkai gauna paszelpą.

¶ SOUTH CONNELSVILLE, PA. Czianykszciose geležies dirbtuwėse dirba gerai. Czia ketina parengti ir kelias naujas dirbtuwes.

¶ RANKIN, PA. American Steel & Wire Co. pradėjo dirbti pilną laiką. Dirbtuwės tos iszstowėjo wieną mėnesį.

¶ ALTOONA, PA. Czianykszte dudų dirbtuwes perkelia į Duncansville; jas priskiria prie Portage Iron Works dirbtuwių.

¶ BALTIMORE, MD. Czianykszcziai siuwėjai rengia wėl sztraiką; gauna jie dabar po $1.25, o reikalauja 2 dol. ant dienos.

¶ PORTLAND, OH. Sztraikas czianykszczių kalnakasių dar nepasibaigė, todėl tegul nieks czia ne keliauja darbo jieszkoti.

¶ CHICAGO, ILL. Pittsburgo kapitalistai, prie kurių priguli ir garsus Carnagie, rengiasi czia pastatyti naują geležies dirbtuwę.

¶ DETROIT, MICH. Nesutikimai terp darbinįkų ir dirbtuwių sawinįkų czianykszte geležies dirbtuwės pasibaigė ir prasidėjo darbai.

¶ STEELTON, PA. Czianykszcziose Penna Steel Co. dirbtuwėse dirba dabar apie 6000 žmonių, taigi ant 2000 daugiaus negu pereitą metą.

¶ AUDENRIED, PA. Darbai pradeda po truputį gerintiesi: dabar dirba po 4 dienas ir po 7—8 wal. ant sanwaitės; pereitą mėnesį dirbo tikt po 2 dienas.

¶ DUNCANSVILLE, PA. Czianykszcioj pudleriszkoj dirbtuwėj dirba gerai. Buwo užgimę nesutikimai, bet dirbtuwių sawinįkai susitaikė su darbinįkais.

¶ TURTLE CREEK, PA. Westinghouse dirbtuwės turi daug reikalawimų isz amerikonų užimto ant Kubos miesto Santiago, todėl czia dirba gerai.

¶ PIERCEFIELD FALLS, N. Y. Czianykszczios popieros dirbtuwės, nežiurint ant didelių karszczių, dirba per wisą wasarą be paliowos, kadangi jos turi daug reikalawimų.

¶ LAFORME, IND. Modelistoriai Holland Radiator Works dirbtuwių Bremene, Ind. pakėlė sztraiką, sztraikuoja dabar su wirszum 100 darbinįkų. Nesutikimai užgimė už darbą wirsz paprasto laiko.

¶ ALDRIDGE, MONT. Darbai czia eina prastai, nuo darbo kastynėse praszalino 75 neapsiwedusius darbinįkus. Coal Coke Co. dirba labai silpnai, Anaconda kastynės wisai ne dirba.

¶ SHARON, PA. Kimberly'o geležies dirtuwės, kurios ilgai be darbo iszstowėjo, dabar neužilgio pradės dirbti. Nauja kompanija, nupirkusi dirbtuwes, dirba dabar prie pertaisymų, kaip tikt tą pabaigs, pradės jose dirbti.

¶ CRIPPLE CREEK, COL. Wisose aukso kastynėse Elk Gold Mining Co. dirba gerai. Kitose kastynėse teiposgi dirba gerai. Kastynėj Chicago Page Gold Mining Co., kurios per tulą laiką stowėjo, dabar pradėjo wėl dirbti.

¶ OSHKOSH, WIS. Sztraikas darbinįkų medžio dirbtuwių pasibaigė. Dirbtuwių sawinįkai susitaikė su darbinįkais ir jie wisi, 2000 žmonių, sugrįžo prie darbo. Sztraikas czia traukėsi per tokį jau laiką kaip ir karė Amerikos su Iszpanija.

¶ PITTSBURG, PA. Oil Well Supply Co. ant Franktown pradėjo dirbti, uždegė czia 30 pudleriszkų peczių; neužilgio pradės dirbti ir kitose dalyse. Dudų dirbtuwėj pradės dirbti pabaigoj szito mėnesio. Kitos geležies dirbtuwės turi teiposgi daug reikalawimų isz swetimų krasztų, todėl dirba wisur gerai.

¶ LEBANON, IND. Darbinįkai warstotų Chicago Southwestern geležinkelio pakėlė sztraiką, kadangi jiems neiszmokėjo užmokesnio už 8 mėnesius darbo. Negalėdami jie atgauti sawo pinįgų, sulaikė pasažierinį bėgantį trukį. Po dwiejų walandų kompanija sutiko iszmokėti uždarbį už wieną mėnesį ir darbinįkai sugrįžo prie darbo.

¶ PLANFIELD, WIS. Neturinti darbo darbinįkai lengwai czia gali gauti uždarbį ant farmų. Dirbtuwėse teiposgi ne sunku gauti darbą. Popieros dirbtuwė miesto Oshkosh, kuri buwo sudegusi, tapo atstatyta ir dabar dirba pilną laiką. Kitose dirbtuwėse teiposgi tankiai reikaulaja darbinįkų. Reikalauja teiposgi darbinįkų į Minnesotą ir Britiszką Kolumbiją į tenykszczias sidabro kastynes.

¶ PANA, ILL. Czianykszcziai kastynių siuwinįkai, negalėdami su pakėlusiais sztraiką darbinįkais susitaikyti, nusprendė prie darbo parsitraukti negrus darbinįkus. Iszsiuntė jie jau į pietinius szte tus agentus ant sujieszkojimo reikalingo negrų skaitliaus. Rods tas gal pasisekti, bet isz to užgims kraujo praliejimai ir tai per kastynių sawinįkų kaltę. Darbinįkai czia juk nieko daugiaus ne reikalauja, kaip tikt kad kastynių sawinįkai pildytų sawo paczių duotus pažadėjimus.

¶ Pereitą sanwaitę Suwienytose Wieszpatystėse buwo isz wiso 154 nusibankrutinimai, pereitą metą, tą paczią sanwaitę buwo jų 223; Kanadoj buwo jų 17, pereitą gi metą 30. Apsistojus karei, Amerikos prekysta wisose dalyse pakilo, labiausiai perkami yra geležiniai iszdirbimai, per tai ir wisos tokių daiktų dirbtuwės dirba gerai, atsidaro wis dar naujos dirbtuwės. Prekės kitų metalių teiposgi pakilo. Wario dirbtuwės turi daug reikalawimų. Nors kelias medwilnės dirbtuwes uždarė, bet reikalawimai iszdirbimų didinasi. Kwieczių prekės paskutinėj sanwaitėj wėl trupatį nupuolė.

ISZ Lietuwiszku dirwu.

Chicago parapijos reikaluose.

Kn. Krawczuno su kėlioms boboms ir keletu karunkos giedorių iszrinktas komitetas ant peržiurėjimo jo knįgų, pasistengė parapijos kasierių, kn. Krawczuną, iszteisinti. Ant jo iszteisinimo minėtas komitetas parengė raportą, kurį iszdrukawo į kelis tukstancziu egzempliorių ir pereitą nedėlią iszdalino prie bažnyczios žmonėms. Sztai czia patalpiname tą raportą pilnai:

«RAPORTAS»

Komiteto isz peržiurejimo knigu kassos parapijos Szto Jurgio Chicago, Ill.

Mes, žemiau pasirasze kaipo iszrinkti per wisuomene susirinkusių ant parapijalno mitingo prie Bažnyczios Szto Jurgio ant Bridgeport, Chicago, Ill., d. 7 Rugpjuczio szitu metu in komiteta del peržiurejimo knigu ir rokundu tos parapijos kassos, nuo uždejimo tos parapijos iki sziam laikui, abznaiminam ir užtikrinam wisiems parapijonams, jogei prie perkratinejimo knigu tos kassos, radome jas kuogeriausioje twarkoje, kurios westos per kun klebona Krawczuna su didžiausia storone, kokia prie wedimo knigu gal but užlaikita: kožno meto inejimai ir iszdawimai surokuota in abelnas sumas ir prie galo porodyta, kiek ta meta atliko gatawu pinigu kassoje, arba ju nedateko, kurios tai rokundos prie musu perrokawimo sutinka iki wienam centui.—Tiktai metuose 1896. prie gale menesio Lapkriczio (November) gerai surokuota ir užraszyta suma iszdawimu, bet ant 81. puslapio perneszime per klaida užraszyta suma ant $350.88c. mažiau, del to tuose 1896 m. ne pasiliko kassoje jokiu pinigu, kaip tai, gale tu metu buwo parodyta, jogei kassoje liko $223 50c. tiktai da $127.32c. nedateko. — Toliau komitetas iszrado, kad partrauktos in Mokslaine Seseris per paskutinius 4. menesius 1897 m. buwo užlaikytos locnu kasztu klebono Krawczuno.

Kas link parapijalnu properczių kaipo tai: 14 lotu, Bažnyczios ir klebonijos užraszytu ant wardo parapijos Szto Jurgio ir Catholic Bishop of Chicago tai:

Už 14. lotu užmoketa	$11,200.00
Už klebonija ir Bažnyczia su wisais intasimais	30,558.50
Isz wiso užmoketa gatawais pinigais	$41,758.50
ka parodo ir užtikrina iszduotos per wisokias ypatas ir kompanijas kwitos. — O ant tu properczių yra skolos:	
North Western Bankui	$15,000.00
Paskolinimas parapijonu ant Bažn.	6,000.00
Kartu skola ant properczių parapijos Szto Jurgio Chicago, Ill., butu	$21,000.00
Bet kad parapijalnoje kassoje randasi dabar gatawu pinigu	$1,922,52
Už tai iki sziam laikui skola parapijos Szto Jurgio rokojasi tiktai	$19,077,48

Chicago, Ill., d. 18 Rugpjuczio 1898 m.

Komitetas peržiurejimo knigu ir dokumentu kassos parapijos Szto Jurgio.

JULIJONAS DYCHAWICZE, 4737 S. Paulina St.
J. M. OSTROWSKIS, 3239 S. Morgan St.
J. W. ZACHAREWICZE, 674 West 17th St.
DR. M. J. STUPNICKIS, 3121 S. Morgan St.

Ką Jus, broliai, mislyjate, perskaitę szitokį raportą? Ką Jus sakote už szitokį akių muilinimą? Klausiame: už ką kn. Krawczunas su sawo iszrinktuoju komitetu laiko sawo parapijonus?— Ar už kwailius? Argi jiems rodosi, kad jau wisoj parapijoj nėra nė wieno mokanczio skaityti? Szitame wadinamo komiteto raporte nėra nė wieno teisingo žodžio, melagystė nuo pat pradžios iki jo užbaigai.

Komitetas sawo raporte užtikrina parapijonus, buk jis peržiurėjęs kasos knįgas nuo pat parapijos užsidėjimo iki sziam laikui ir atradęs kn. Krawczuno suwestas rokundas su didžiausia storone (?), buk radęs kiekwieno meto įėjimus ir iszdawimus surokuota į abelnas sumas ir prie galo (?) parodyta kiek tą metą kasoje pinįgų atliko arba nedateko, ir buk pagal komiteto suskaitymą wiskas sutinka iki wienam centui.

Jeigu iszrinktas (?) komitetas atrado kunįgo gerai užraszytus įėjimus ir iszdawimus, tai kodėl parapijonams parodė tik iszdawimus, o įėjimus užslėpė? Ar įėjimus komitetas sawo protu ne įstengė apraszyti, ar juos kunįgas paliepė užslėpti? Komitetas pasigyrė, buk wisas rokundas, kaip įėjimų teip isdawimų gerai apskaitęs, o sawo raporte parodė tik, kad kunįgas Krawczunas iszdawęs $41,758.50 ir prieto ant parapijos labo padaręs skolų $19,077.48. Ar tai szitokia rokunda isz 5 metų kn. Krawczuno parapijos wedimo? O kur to wiso laiko įplaukimai? Ar tai per tą wisą laiką parapijonai nedawė nieko? Ar tai kn. Krawczunas wiską isz sawo kiszeniaus mokejo? Kur czia teisybė?

Komitetas sawo raporte parodo iszmokėjimą už lotus $11,200.00. Klausiame paguodoto komiteto, kas užmokėjo $11,200.00 už lotus, ar kn. Krawczunas? Kn. Krawczunas dar Mazurijoj gyweno, o lotai jau buwo baigiami moketi. Kunįg. Krawczunas, pribuwęs į Chicagą, rado skolą ant parapijos lotų tik $600, o kad jis dapirko dar du lotu už $3.600, taigi kn. Krawczunas už lotus iszmokėjo tik $4.200, o ne $11,200, kaip jo iszrinktas komitetas mums parodo. Kur czia teisybė? Gal komitetas besiteisindamas pasakys, kad jis czia ne tik kn. Krawczuno, bet ir kn. Kolesinsko iszdawimus parodo. Taigi komitetas įstenge tik iszdawimus abiejų kunįgų parodyti, o įplaukimų nė kn. Kolesinsko nė Krawczuno parodyt ne įstengė. Ir kodėl teip aklinate aukaujanczius parapijonus? Kodėl teip žmonis ant juoko statote? Kur dingo tie pinįgai, kuriuos pats kn. Krawczunas sawo dwiejose rokundose parodė? Ar jie nugrimzdo jo keszeniuje, ar iszleisti tapo ant priėmimo lenkiszkų sweczių, ar kitur kur dingo?

Dirstelkime dar sykį į paties kn. Krawczuno parapijai iszduotas rokundas:

Rokundoje 1895 m. kun. Krawczunas parodė įplaukimus prie kun. Kolesinsko	$12,154.32
Sawo tų metų įplaukimus	16,633.46
Sawo įplaukimus isz 1896 m.	34,952.00
Isz Milwaukees bankos	15,000.00
Taigi įplaukimai iki 1896 m.	$78,739.78
O kad komitetas kun. Krawczuno parodo iszdawimus	41,758.50
Tai kur dingo szitie	$36,981.28?

Ir dar kunįgas padarė skolą $19,077.48 be parapijos žinios! Kur dingo szitie nuo iszdawimų atlikę $36,981,28? Ar juos kunigas suwalgė?

Iszdalykime atlikusią nuo iszdawimų sumą $36,981,28, tai per tuos 3 metus kunįgo Krawczuno kasierystės iszpuola po $34,00 dar su centais ant kiekwienos dienos. Juk dar apart to jis turėjo ir sawo pelnus už miszias, krikszius, szliubus ir pagrabus, dar teipgi kas met važinėja po kitus lietuwiszkus miestelius rinkdamas sau pinįgus, ir tų wisų pelnų jam neužteko, kad dar buwo priwerstas imt isz parapijos kasos kasdien po $34 ant sawo asabiszkų reikalų, nors jis apsiėmė tikėjimiszkus parapijos reikalus atliekti už algą po $70 ant mėnesio. Isz tiesų, mus kunįgelis tur but labai edrus? Jeigu Chicagoj nors 5 tokius edrius wyrus turėtume, tai jie mus wisą uždarbį suwalgytų, nespėtume ant jų nė uždirbti, o patys turėtume but newalgę. Czia mes pasiremiame ant paties kunįgo iszduotų rokundų 1896 met. O kur yra rokundos isz 1897 ir 1898 metų? Ar jau per sziuos du metu parapijonai ant bažnyczios nieko nedawė, kad jokių įėjimų neparodo? Ar gal nuo Diewo atėjo kunįgui paliepimas eit su kolekta per lietuwių namus po du syk ant metų ir lupti nuo kiekwieno pinįgus, kiek iszlupti duodasi, ir surinktus pinįgus sau pasilaikyti? O kas isz surinktų pinįgų paklaus rokundos, tą iszwadyt bediewiu ir bus wiskas gerai. Kokiu wardu reikia kunįgo pasielgimą ir jo iszrinkto komiteto rokundas pawadyti?

Komitetas sawo raporte sako: "kn. Krawczunas parapijos rokundas wedė su didžiausia storone". Žinoma, jeigu kn. Krawczunas isz parapijos kasos įstengė suwalgyt po $34,00 ant dienos apart wisų kitų pelnų, tai czia turėjo nemažai "storonės" padėti. Czia matome jo labai gerą "storonę"; su prasta "storone" but neįstengęs tiek parapijos pinįgų sunaudoti.

Komitetas teipgi teikėsi parodyti, kad kunįgas parsitraukęs sau seseris, per 4 mėnesius maitinęs jas isz sawo keszeniaus. Klausiame komiteto, kas tų seserų reikalawo? Ar parapija? Kunįgas jų reikalawo, kunįgas be jų nerimo, kunįgas jas parsitraukė, jos kunįgui tarnauja, skalbia jo skalbinius, tai tegul kunįgas jonis ir algas moka, o ne parapija. Jos kunįgui tarnauja tėip, kaip ir jo gaspadinė, tai ar parapijos reikalas ir kunįgo gaspadinėms algas mokėti?

Iszrinktasis komitetas sawo raporte pasigyrė, buk jį ant peržiurėjimo knįgų iszrinkusi wisuomenė ant mitingo laikyto prie sz. Jurgio bažnyczios. Ne teisybė! Apie szitą mitingą wisuomenė nieko nežinojo, padarė jį kn. Krawczunas ne prie bažnyczios, bet bažnyczioję, kada jau wisi iszwaikszcziojo ir likosi bažnyczioje tik keletas bobų ir keli karunkos giedoriai, tada kunįgas su tais keliais, nieko nesuprantancziais žmonelėms atliko wardan parapijos mitingą ir iszrinko sau tokį komitetą, kurs paraszė parapijonams raportą ne pagal knįgas, bet pagal kunįgo įsakymą ant apmuilinimo aukaujanczių parapijonų akių. Jau treczias metas kaip kn. K. nedaro parapijos mitingų, jis jaucziasi, kad wisuomeniszkas mitingas iszeis ant jo nenaudos, taigi ir bijo jų kaip žydas szwęsto wandens, tik kaip galėdams muilyje parapijonų akis.

Jeigu szis mitingas but buwęs su žinia parapijos, tai sziądien draugystės neprotestuotų. Dabargi jau užprotestawo draugystės Apweizdos Diewo, Sz. Jono Krik. ir Sz. Jurgio, ką tikimės, kad ir wisos kitos tą padarys ir pajieszkos teisybės. Parapija tokius kasierius, kurie kasdien isz parapijos kasos suwalgo po $34, priwalo praszalinti nuo kasierystės, nes jeigu per 3 metus padarė $19000 skolos, tai per kitus 3 metus padarys kita tiek ir laikydami tokius kasierius, mes niekada neiszsimokėsime. Ginkimės kaip galėdami nuo skolų ir pasiskubinkime, nes matome kad mus kasdien gramzdina į prapultį. Kunįgas turi but kunįgu, turi daboti altorių ir pildyt dwasiszkas pereigas, o ne geszeftus daryti su žmonių sunkiai uždirbtais centais, ir juos kaszin kur nudėti. Tegul wisos draugystės iszwien susitaria ir isz wisų draugia suszaukia wieną mitingą ir isz renka komitetą, kurs nueitų prie wyskupo ir perstatytų jam musų parapijos kasos stowį. Jeigu dwasiszka waldžia neiszliuosuos mus nuo tokio kasierius, kreipkimėsi tada prie swietiszkų waldžių, nes jų yra priderystė apginti wisuomėnę ne tikt nuo skriaudėjų, nežinią kur nudedancziu wisuomėnės sudėtus pinįgus, bet juos, pagal kraszto tiesas, nubausti. Czia kaltas ne tikt kunįgas be iszrokawimo mėtantis parapijonų sudėtus ant bažnyczios reikalų pinįgus, bet ir jo iszrinktas komitetas, muilinantis žmonių akis, ant užslėpimo peiktinų kunigo darbų.

Reikaluose Susiwienyjimo Lietuwių Amerikoj.

Tankiai duodasi iszgirsti laikraszcziuose ir teip kur kalbose, buk reikia twerti kitą naują "Susiwienyjimą", buk dabartinis ne atsakantis, dar ne gana apdirbtas ir tt. ir tt. Dabar, besiartinant XIII seimui "Susiw. L. A.", randu progą pajudinti tą eimanawimą. Pirmiaus apswarstykime dabartinį, ir gal bus galima jo blogas puses lengwiaus patobulinti negu naują sutwerti, ir pastatyti ant geresnių pamatų negu dabartinis? Ne kartą buwo užkliudytas tas reikalas musų laikraszcziuose ir wis wien, kad dabartinis nėsas gana tobulu, bet nė wienas isz raszėjų ne parodė jo tos silpnosios pusės, ir ne padawė, ko reikia ant padarymo jo geresniu. Paskutiniame laike patėmyjau laikrasztyj "Lietuvoj" padėkawonę kun. J. Žilinskui nuo Chicagos "Liuosybės Dr tės" už pakwietimą prie "Susiw.", bet draugystė sziteip nuo sawęs pridurė: "už pakwietimą dideliai ėsame dekingais, ir prižadame remti "Susiwienyjimą" pagal sawo iszgalę, kaip tikt jo įstatai taps gerai pertaisytais."

Taigi besiartinant "Susiwienyjimo" seimui gėistina butų, kad musų laikraszcziai aiszkiaus apie negerumus "Susiwienyjimo" konstitucijos pakalbėtų, kame reikia dapildinti ir kur iszbraukti, o gal apie tai ateinanczio seimo delegatai galės tame nuspręsti ir konstituciją Susiwienyjimo teip pertaisyti, kad jis butų wisiems prieinamas. Mandink niekas ne stabdo nuo pagerinimo "Susiwienyjimo" silpnų pusių? Kuopos iszsirenka delegatus pagal sawo norą, o delegatai per seimą teipgi tą patį įnesza per seimą, ką buwo kuopa nutarus naujo. Tuli užmetinėja, kad kunįgai perdaug įsiponawojo. Tame ir mus paczių klaidos, kam gi renkam kunįgus į wirszinįkus? Bet jeigu mes ant ateinanczio seimo perstatysime ant prezidento ne kunįgą, tai paklauskim, ar bus toks, kuris apsiimtų atlikti tas pareigas ką dabartinis be jokio užmokeszczio? Man rodosi, kad toks ne atsiras, kadangi nėra teip aprupintų materijaliszkai kaip kunįgai. Asz czionai ne ginu dabartinio "Susiwienyjimo", ne tweriu naują, tik pajudinu tą reikalą, kad ant sekanczio seimo butų ko giliausiai wiskas per delegatus apswarstyta, kad apie wisus netobolumus apkalbėtų, nes jau laikas twirtai wiską pastatyti: per 12 metų gywuoja Susiwienyjimas, o dar wis yra silpnos jo pusės užslėptos, tai net sarmata. Bet kas tame kaltas? Man rodosi, kad tai kaltės wien musų wienpusystės, kadangi nesueiname nekaip į wienybę. Daugumas isz musiszkių dar suwis nežino apie buwimą "Susiwienyjimo", o apie jo naudą tuli nors yra girdėję, bet teip kaip per sapną, apie jo gi giwumą bei patį branduolį nieko ne nuwokia. Todėl reikia czia gywos agitacjos; kuopos priwalo nors 4 kartus per metus laikyti susirinkimus, ne iszskiriant ir nesanarių nuo tokių susirinkimų, tegul wisiems bus walia lankyti tokius susirinkimus, tegul geriaus suprantanti laiko prakalbas apie naudingumą "Susiwienyjimo". Sziądien, nors yra laikraszcziuose apie "Susiwienyjimą", apie "Tėwynės Mylėtojų Dr-tę", bet kelintas skaitytojas apie tai supranta, ar stengiasi suprasti? Labai maža jų dalis.

J. M. D.

Baisi žmogžudystė.

Nedėlioje, 14 Rugpjuczio, wakare, Mill Creek susipjowė lietuwiai už merginą, kuri buwo pažadėjusi tekėti už wieno ir paskiaus atsisakė ir susižiedawo su kitu. Jos jaunikis atėjo į saliuną Juozo Markewycziaus ir lygiai atėjo pirmasis su sawo partija ir pradėjo priežaszczių jieszkoti, bet tapo iszmesti laukan. Ant gatwės prasidėjo musztis ir Juozas Raczkauskas, iszėmęs peilį, perpjowė Antanui Rageliui papilwę, kurisai po 10 minutų numirė. Jurgis Gataweckas ir Jonas Jancziukas szoko Ragelį gelbėti ir norėjo atimti peilį nuo Raczkaucko, bet nepasisekė ir Gataweckas gawo lygiai kelis rėžius į pilwą, panedelio rytą Wilkes Barrių ligonbutyj ir jis pasimirė. Jonas Jancziukas tapo sunkiai sužeistas, ir wargiai iszliks gywas. A. Ragel

ir jo pagelbinikus suaresztawo ir atgabeno į Wilkes Barrių kalėjimą. Lietuwių wardas wis mat kyla. Pernai pakorė P. Weselką, o dabar wėl turės kelis pakarti.

(Vienybė).

Ant apsiwedimo ne turi wertės Lietuwoj Amerikos kunigų paliudyjimai.

"Garsas" nr. 32 patalpino rasztą, kuriame pranesza, kad lietuwiai, sugrįžę isz Amerikos, jeigu nori apsiwesti Lietuwoj, tai priwalo pastatyti liudinikus, kurie paliudytų, kad norintis apsiwesti yra newedęs; paliudyjimai ant raszto duoti Amerikos kunigų ne turi nė jokios wertės. "Garsas" sako, kad toks ėsąs naujo Seinų wyskupo padawadyjimas. Isz tikro wienok ne toks yra naujo wyskupo padawadyjimas, bet maskoliszkų waldžių. Amerikos kunigų paliudyjimai kaip dabar, teip ir pirma ne turėjo nė jokios wertės, jeigu Lietuwos prabaszcziai ant tokių paliudyjimų rėmėsi, darė tą priesz waldžių padawadyjimus. Paliudyjimai isz swetur turi wertę tik iszduoti tų krasztų administratywiszkų waldžių, bet tikt tąsyk, jeigu jie patwirtinti maskoliszkų konsulių. Ant dawimo szliubų, pagal Maskolijos padawadyjimus, Lietuwos prabaszcziams turi užtekti pripažinimo po prisiega liudinikų, kad norintis apsiwesti yra nuwedęs.

Isz Pitsston, Pa.

13 d. Rugpjuczio pasimirė Katarina Kuncienė. Paėjo ji isz Poznaniaus, bet lietuwiszkai iszsimokino nuo sawo wyro, kurisai pasimirė 18 d. Sausio szių metų. Welionė paliko 13 metų suneli Jonuką, kurisai tapo pawestas apglobai kunigo Szedwydžio:

Szelpkime užsipelnusius tautai darbinikus!

"Vienybė" jau antru kartu ragina skaitytojus prie aukų ant naudos užsipelnusio musų raszėjo, kuris, nužudęs sweikatą, neįstengia jau uždirbti nė ant maisto, bet wisgi ant pakėlimo lietuwiszkos raszlawos nesilauja darbawęsi, nors tasai darbas nė jokio pelno nė atgabena. Mes tą raszėją gerai pažįstame, isz rasztų pažįsta jį ir daugelis skaitanczių lietuwiszkas knigas lietuwių. Ant suszelpimo jis tikrai sawo darbais yra užsipelnęs. Ne apleiskime todėl užsipelnusio wisuomėnei darbinjko, suszelpkime jį broliai, kiek kas gali. Priderėtų apie jį neužmirszti ir "Tėwynės Mylėtojų Draugystei", kadangi jis ir ant jos naudos nepasigailėjo darbo. Parodykime, kad mes mokame suszelpti ne wien nelaimių užgautus darbinjkus kastynėse, kurie dirbo ten ant sawo naudos, bet ir dirbusius ant labo wisos lietuwiszkos tautos be jokio atlyginimo. Neužmirszkime, kad kas duoda greitai, tas duoda dwigubai. Aukas nuo musų skaityto jų mes priimsime ir nusiųsime nelaimingam broliui, daugiaus už kitus užsitarnawusiam. Wardai aukautojų ir jų aukos bus per laikrasztį pagarsintos. Ant to mierio musų redakcija nuo sawęs aukauja 9 dol., isz paszalinių, p. Masionis paaukawo 1 dol., taigi yra 10 dol. Kas daugiaus prisidės?

Isz wisur.

‖ Per Sziaurinę Jutlandijos dalį perėjo baisi audra. Perkunas užmuszė 6 žmonis ir sudegino 52 triobas.

‖ Wengrijoj, einant kariaunai per tiltą tuom tarpu ant pontonų pastatytą, tiltas įlužo ir 300 kareiwių įpuolė į upę Maros, 80 kareiwių prigėrė.

‖ Ant gabenanczio nusikaltelius į Siberiją maskoliszko garlaiwio tiek prikimszo nusikaltėlių ir teip sandariai juos uždarė, kad 500 nusikaltėlių, dėl nedatekliaus oro, užtroszko.

‖ Prieszais Haetteldorf, netoli Windobonos, Austrijoj, susimuszė du pasažieriniai trukiai, prie ko 17 pasažierių tapo labai sunkiai, gal mirtinai sužeistų, lengwiaus sužeistų yra daug.

‖ Baisi wėtra isznaikino beweik su wisu miestus Villa Mediana ir Hornilla; prie to pražuwo ir labai daug žmonių, bet tikro pražuwusių skaitliaus dar nežino. Minėti miestai yra pietinėj Iszpanijoj.

‖ Wisoj Maskolijoj, taigi jos azijatiszkose ir europeiszkose waldybose yra isz wiso 865 miestai: Europeiszkoj Maskolijoj yra miestų 604, Lenkijoj 114, ant Kaukazo 44, Siberijoj 40, Widurinėj Azijoj 54. Wisuose tuose miestuose, pagal paskutinį žmonių suskaitymą, yra 1650700 gywentojų.

‖ Yemene, Arabijoj, gywentojus pasiekė baisus badas, szimtus kaimų apleido gywentojai, kadangi ne turi isz ko misti. Ant kelių woliojasi kunai nuo bado pasimirusių žmonių. Gywiejie maitinasi numirėlių kunais. Turkijos waldžios nesirupina apie suszelpimą baduojanczių gywentojų.

‖ Ant geležinkelio isz Johanisburgo į Cape Towu, pietinėj Afrikoj, netoli Matjes Fontein, susimuszė pasažierinis trukis su taworiniu. Po susimuszimui trukių wagonai užsidegė, wiename wagone sudegė 12 cziabuwių pasažierių. Isz wiso nustojo prie to gywasties 25 cziabuwiai ir 6 europiecziai. Sužeistų gi yra daug.

‖ Rytinės Afrikos pakrantėse, prie Madagaskaro krantų, susidaužė prancuziszkas kariszkas laiwas "Laperouse", ant jo buwo ir gubernatorius prancuziszkos waldybos Madagaskaro, jenerolas Galieni. Laiwas paskendo, bet žmonis nuo jo, teiposgi kanuoles ir wisus wertesnius daiktus iszgelbėjo ir perwežė ant kranto.

‖ Kantone Walis, Szweicarijoj, upė Dranse iszardė apsaugojanczius pylimus ir užliejo wisą Bagues walszczių, isznaikino laukus, twanuose prigėrė ir daug naminių gywulių. Žmonės rods iszsigelbėjo, bet užtai wandens nuneszė kelis numus, 20 namų yra dar dideliame pawojuje, jų gywentojai iszsikraustė. Blėdį iszsiliejusių wandenų padarytą skaito ant pusės milijono frankų.

‖ Paryžiuj ir wisoj sziaurinėj Prancuzijoj neiszpaskyti karszcziai, mieste Paryžiuj net keli szimtai žmonių pasimirė nuo karszczio saulės spindulių. Aplinkinėse Nancy, laike kariauncs manewrų, 500 kareiwių tapo saulės spindulių užgauti, kelios de szimtys užgautų pasimirė. Tuluose Prancuzijos krasztuose siautė audros, perkunas užmuszė daug žmonių. Laike audros mieste Rouen perkunas uždegė 40 namų.

‖ Naktyj, 17 d. Pjutės miestas Nižnyj Nowgorod, kurio dalis neseniai iszdegė, antru kartu užsidegė. Terp kitko užsidegė miesto parengti beturczams darbo namai. Esanti deganczioj trioboj beturcziai darbinjkai, negalėdami nubėgti nuo augsztutinų, lubų, kadangi ugnis umai užgriebė trepus, szokinėjo per langus, daugelis jų užsimuszė, dar daugiaus tapo sunkiai apkultų. Isz po degėsių iki sziol isztraukė 13 suanglėjusių kunų, bet matomai tai dar ne wisos aukos, kadangi truksta dar daugelio tuose namuose patalpintų beturczių.

Maskoliszkas mokslinczius Kibalczic, mieste Akermaniuje, Besarabijoj, Pietinėj Maskolijoj, ant wietos senowės twirtynės atkasė seną kapą, kuriame rado žmogaus kuną; numirėlis turėjo ausis perwertas auksiniais žiedais, ant galwos gi auksinį wainiką. Kibalczic, pagal rastus daiktus, sprendžia, kad tasai numirėlis buwo palaidotas 100 arba 200 metų priesz Christaus užgimimą. Apart to, kape buwo keli egiptiszki ir tiriszki piningai, paweikslas grekiszko diewaiczio. Reikia atminti, kad tuos krasztus, taigi dabartinę Besarabiją, apgyweno priesz Christaus užgimimą lietuwiszkos kilmės Trakai.

Neužmirszkite, kad 16, 17 ir 18 Rugsėjo bus exkursija į Bostoną Nickel Plate geležinkeliu už $19 į ten ir atgal. Tikietai ant sugryžimo bus geri iki 30 Rugsėjo, 1898. Telefonas Main 3389.

(61)

Naujos knigos.

Mokslai Maižiesziaus paraszita Hebraiskam Liežuwije Anno Script. De MCCCLXXXIII. Perdeta likosi isz hebraisko liežuwio ant wokiszko ir persiszko per Aleksand. Baurmona, paskui perdeta ant angelisko liežuwio per John G. Hohman, Isz Rosenthal netoli Reading Pa. Diena 31 Liepos 1819 m. Isz angelisko ant lietuwiszko perdejo G. Z. B. ir sawo kasztu iszdawe. Koeningsberg 1897. Verlag der Hartungschen Buchdruckerei.

Po tokiu tai wardu iszleido naują szaszlawą wienas isz lietuwiszkų Amerikoj wadowų ir už ją reikalauja net $2—$5. Užtenka wieną egzempliarą nusiųsti Hartungui į Karaliauczių, o tas jau pasistengtų per sudą sujieszkoti Amerikos lupiką žeminantį godo jamą wokiszką iszleistoją. Kad yra tai tikra, begėdiszka prigawystė, geriausiai parodo pats czia patilpę užžadai. Nors sawo pirmutiniuose atsiliepimuose iszleistojas pagarsino, kad užžadai turi tikt tol wertę, kol nuo jo pargabentas knigas nieks isz paszalinių ne matė, tie užžadai ne turėjo wertės ir pirma pamatymo knigos. Sztai paweikslas tų užžadų.

Kad tawo praszymui nieks negalėtu atsakyti, nesziok wisada prie sawęs penkia pirszczio žolės kwietką. Daugiaus nieko nereikia. Užžadas nuo szuwių skamba szitei p:

"In de neim of J.J.J. Amen. Aj [w. s. s.] Dzizus Kraist is de tru szalaweiszen. Dzizus Kraist giwus rizins tu dif t end konkwir every inwizibil. Dzizus bi dau wit me et all taim. For ever apen all rod end wejs upon de water end de lend, en de mauten end in de vali in de haus end in de jard end in all de world [werdt CXI] werever ajm stending raid or dra water, aj slip ai wak, it ar drink. der bi dan alzo Lord Dzizus Kraist et all taims leit end er li, every aur every moment, end in maj goings in or aut does faif holi red [wayndt VIIIX] wond. Ah Lord Dzizus Kraist gord mi eginst all faier arms bai de sikret or publik dat dei ken not endur mi or du mi eni harn wat ever in de neim of † † † maj Dzizus Kraist wid his gurdenszip end protekszon szild mi [w. s. s.] all wejs from deili kommiszin of sin wordi indžiuris end dzustys from (fair tortur) kondemt from pestilenc end oder dizizes from faiers torturs end greit suferings from all ivel intenszun. from fals tongs end all szater breins kud no kaind faier dat ken inflikt eny indzuris tu mai body, du den teik ker of mi † † † end det no bend of dzipsis or hovering rabers. incenderys, wiszis end ivel spirit det sikretli inter maj haus or premisis nor breik in. Mei di Virgin Mery end all czildren det ar in heven end God in eternety, protekt end guord mi egenst dem end de Fader szel strenten mi in de wizdom of God de Son szel enlaiting mi end de God de holi Gost szel empower mi frem dis aur intu all eternety Amen".

Ne wisada wienok užžadai, kaip iszleistojas minėtų szaszlawų sako, bus "pamaczlywi", kad jie tokiais butų, reikia:

1. "Turi tiket gerai in Diewa ir neturet girtokliaut, o ir wisas piktibes turi pamest, ir niekam pikto ne darit".

2. "Katras žmogus tikrai nori butie galingu su szitais užžadais, tai turi pasnikaut per 13 dienu".

3. "Jago ira kataliku, tai turi eiti in spawiedi ir priminet Sz. Sakrameta".

4. "Katras turit szituos užžadus, tai neturi wiras wira mokint, jago nori, tai wiras gali motere mokint, o ir motere gali mokint wira, nes jago wiras wira mokins, tada pirmo nieko ne maczins. Jago motere motere mokins, tai ir nieko ne maczins".

Mat su tokiais tai iszleidimais musų iszleistajas nori žmonių protą pakelti, juos apszwiesti! Isz tikro, turbut, jam wisai nerupi pakėlimas žmonių proto, bet wien jų doliarai. Gawęs 2—5 dol. už ne tikt be jokios wertės, bet tiesiog už wodingą neapszwiestam žmogui szaszlawą, musų iszleistojas tiesiog tycziojasi isz tų, kurie buwo teip kwaili, kad jam patikėjo ir pinigus atsiuntė.

GEOGRAFIJA

ARBA

MOKSLAS APIE ŽEME.

II DALIS.

(Tąsa).

metą iszleidžiamų knigų szimtais jau skaito. Keliolikas metų atgal ir latviams maskoliszkas randas buvo be bandęs primesti maskoliszkas literas, bet jie teip drąsiai papakėlė protestą, kad valdžioms ne priteko drąsos kisztiesi į latviszkos spaudos reikalus. Protestavo priesz rando įsikiszimą į raszlavos reikalus vien latviai protestonai ir jiems maskoliai ne dryso uždrausti vartoti gotiszkas literas, latviai gi katalikai tylėjo, todėl paskutiniems ir tapo uždraustos lotyniszkos literos jų rasztuose. Latvių vienok katalikų yra labai mažai, nėra tokių nė deszimtos dalies viso latvių skaitliaus, todėl uždraudimas jiems vartoti lotyniszkas literas ne turi didelės vertės, reikia geisti, kad ir latviai katalikai pradėtų spaudinti knigas gotiszkoms literoms, kaip ir visi latviai.

Apskritai imant, geografiszkas Latvijos padėjimas daug geresnis negu Lietuvos, Latvijos rubežiai turi didesnį jurių plotą, nors ant jų tankios buva vėtros, nors dėl mažo nuoszimczio druskos vandenyj laivai giliaus nugrimzda, kaip kitose jurėse, bet jos visgi palengvina prekystą. Baltiszkos jurės vienok isz palengvo vis labiaus nuseka; jos ir dabar yra tai negiliausios jurės, bet ateis laikas, kad jos su visu turės iszdžiuti. Žinoma, tas negreit atsitiks.

Isz Latvijos miestų svarbiausias yra *Ryga*, su 300000 gyventojų, yra tai didžiausias ir gražiausias miestas krasztuose lietuviszkos giminės tautų, prie įpuolimo upės Dauguvos, po Petersburgui, vedantis placziausią užjurinę prekystę Maskolijos portas, uždėtas vokieczių, prigulėjo pirmiausiai Bremeno vyskupui, o paskui paveržė jį nuo vyskupo vokiszki rycieriai; prie pats Dauguvos įpuolimo į jures yra *Duencmuende*, tvirtynė uždengianti Rygą nuo jurių. Netoli Rygos yra miestelis *Alasch*, kurio aplinkinėse augina daug kimelių, sunaudojamų ant degtinės varymo. *Liepojus* arba *Libava*, turi 60000 gyventojų, beveik niekada neužszalantis portas ant Baltiszkų jurių, kurį maskoliszkas randas pavertė į kariszką, kadangi Kronstadt, kur iki sziol buvo kariszkas portas, žiemos laike užszala ir per tai isz jo kariszki laivai negalėjo iszplaukti ir buvo ledų uždaryti. Liepojus yra kaipi portas Kauno, su kuriuom sujungtas geležinkeliu. *Mintauja* arba *Mitava*, turi apie 30000 gyventojų, sostapilė senovės Kurszės kunigaikszystės. *Vindava*, teiposgi niekada ne užszalantis portas; iki sziol jis buvo apleistas, ne turėjo nė vieno geležinkelio, portą užneszė pieska, tikt dabar maskoliszkas randas pradėjo labiaus rupintiesi apie pakėlimą Vindavos: portą nuspręsta pagilinti ir sujungti jį geležinkeliu su kitais Maskolijos geležinkeliais. *Pernava*, portinis miestas sziaurinėj Latvijoj, portas jo teiposgi niekada neužszala. *Dorpat* arba *Tarbata*, turi 70000 gyventojų, yra czia universitetas, kuris iki neseniai buvo vienas isz geriausių, turėjo gerus isz užrubežių partrauktus profesorius; dabar gi maskoliai pavertė universitetą į tikrai maskoliszką. svetimi geresniejie profesoriai pasitraukė, randas atsiuntė czia tokius maskolius, kurių kitur negalėjo patalpinti, pertai ir universitetas nupuolė, skaitlius studentų sumažėjo. *Venden*, vienas isz gražesnių Latvijos pavietinių miestų.

Juodvyžiu ir Galedu žemes. Dvi isznykusios tautos lietuviszkos giminės, Juodvyžiai ir Galedai gyveno į pietus nuo lietuvių, rubežiai Juodvyžių žemės susidurė ir su Prusų žemėms, į pietrytus nuo Juodvyžių gyveno Galedai.

Juodvyžių žemė užima Pagirėnų įdubimą, kurisai ledo laikuose tvėrė ažerą, bet nutirpus ledui, vandens pramuszė sau kelią per Mažrusijos iszkilimą, vieta, kur buvo ažeras, persikeitė į klampynes. Klampynės tos ilgai buvo geriausiu apgynimu ne skaitlingos Juodvyžių tautos, pakol ant galo jų ne pamuszė lenkai. Likucziai neisznaikintų lenkų Juodvyžių paliko savo žemės, ir persikraustė vieni į giminingą Lietuvą, kiti gi į Prusus. Sziądieninius dzukus tuli mokslinczíai laiko už užsilikusius dar Juodvyžius.

Pagirėnų krasztai arka Juodvyžių žemė turi daug girių ir klampynių, sziaurinį ir pietinį jos szoną tveria du iszkilimo diržai, vienas traukiasi iszilgai kairiojo Nemuno kranto, kitas gi pietinis yra rubežiumi terp Juodvyžių žemės ir senovės Galėdų apgyventų krasztų, į vakarus atsiremia į Bugą ir Narvą, į rytus į Dneperą. Taigi Juodvyžių žemė užima Pagirėną įdubimą ir to paties vardo žemumą, arba, kitaip sakant, tvėrė pietinę dalį Minsko, vakarinę Grodno, perejo į dabartinę Lenkiją ir užėmė sziaurinį krasztą Lublina gub., Siedlecų, rytinį kampą Plocko gub., ir Lomžos gub.

Kaip kur terp tų žemų klampynių yra sausos, pieskinės kalvos, isz dalies nuogos, isz dalies giriomis apžėlusios. Ant tokių augsztesnių vietų yra kaimai ir žmonių apdirbti laukai. Pavasario laike, nutirpus sniegui, kaimai rodosi lyg salos ant didelių vandens plotų, susineszimai gyventojų labai sunkus. Net žiemos laike kelionė per klampynes ne visada lengva: jeigu sniegas uždengė laukus dar žemei ne užszalus, tai klampynės po sniego užklodalu ne užszala. Jeigu gi žemė užszalo, tąsyk gyventojai gal ją nuszienauti ir suvežti szieną. Vienaitiniai geri keliai tuose krasztuose yra upės tekančios į *Pripeti*, kaip antai: *Stir*, *Horin*, *Slucza*, *Jasiolda*, *Pina*.

Pagirėnų klampynėse veisiasi neiszpasakyta daugybė vandeninių paukszczių, giriose pilna visokių laukinių žvėrių, kaip antai stirnų, elnių, meszkų, vilkų, udrų, bobrų, želvių ir visokių žuvių; kaslink uodų, tai niekur jų daugiaus nėra, kaip Pagirenų kraszte. Sziądien tą krasztą apgyvena teip vadinami *pinczukai*, paeinanti isz susimaiszymo baltgudžių ir mažrusių ir gal mažos dalies Juodvyžių. Lenkijoj gi gyvena lenkai ir teip vadinami *Kurpiai*, paeinanti nuo Juodvyžių, bet užmirszę seną kalbą. Kaslink apszvietimo, jie stovi labai žemai, kankina juos drugiai ir kaltūnai. Žemdarystė stovi žemai, pinczukai mažai javų sėja, minta jie daugiausiai isz girių, medžioklės ir žvėjonės; kerta medžius ir su trotais plaukia į kitus krasztus, Nemunu ateina į Kauną ir toliaus keliauja net į Prusus.

Nuo neseniai maskoliszkas randas pradėjo džiovinti klampynes per nuvedimą kanalų, kuriais vandens tapo nuvesti į upes ir seniaus lendrėmis apželusios klampynės persikeitė į dailias pievas, per nepereinamas pirma klampynes tapo nuvesti geresni keliai, bėga czia jau ir geležinkeliai. Seniaus Pagirenų klampynės atskyrė Lietuvą nuo Podoliaus, tos klampynės stabdė prieszų armijoms nuo vakarų kelionę į pietus; dėl tų klampynių szvedai isz Lietuvos negalėjo prisigriebti į Podolių, 1812 m. Prancuzai, įsiveržę į Maskoliją, turėjo apeiti Pagirenų klampynes. Dabar isz dalies jau klampynės tapo iszdžiovintos, jų vietoje yra keli milijonai desiatinų puikių pievų, svetima įtekmė prisigriebia pinczukų ir jų budas ir paprocziai isz palengvo persikeiczia.

Isz miestų senovės Juodvyžių žemės, didžiausias yra *Pinsk*, turintis apie 30000 gyventojų, ant upės Pripetės, gyventojų daugumas yra žydai, bet miestas auga umai, sziądien jame yra jau diktai visokių fabrikų. *Mozir ir Rieczica*, pavietiniai miestai, *Ovrucz*, netoli jo surado geležies plotus pavietinis miestas Volyniaus gub. *Lubartov*, pavietinis miestas, visas jo pavietas yra tai vienas isz vaisingiausių dalių senovės Juodvyžių žemės. *Kovel*, sujungtas geležinkeliu su Varszava ir Lietuviszku Brastu. *Drohiczin*, sostapilė senovės Juodvyžių žemės. *Biala ir Lukov* pavietiniai miestai Sedlecų gub. *Siedlec*, turi apie 20000 gyventojų. *Garvolin*, netoli jo yra didžiausia Lenkijoj stiklo dirbtuvė *Czechy*. *Lomża*, sostapilė to paties vardo gubernijos. *Pultusk*, pavietinis miestas, netoli jo buvo muszis Prancuzų su Maskoliais. *Ostrolenka*, yra czia dirbtuvės iszdirbimų isz geležaro. kurį netoli to miesto iszkasa isz žemės.

Galedų krasztas traukiasi į pietus nuo Juodvyžių žemės arba teip vadinamo Pagirenų kraszto, užima dalį Uraliaus-Karpatiszko iszkilimo. Žemės pavirszius czia lygus, iszėmus gilių upių klonių. Žemė vaisinga, pasidariusi isz puvanczių augmenų. Gyventojai, sziądien mažrusiai, užsiima žemdarbyste ir gyvulių auginimu; gyvulių veislės czia geresnės negu Lietuvoj arba Juodvyžių kraszte augiteiposgi daug biczių.

Sziaurinėj dalyj, prie Pagirenų arba Juodvyžių kraszto rubežių auga giriose daugiaus spyglinių negu lapuotų medžių, toliaus į pietus yra jau daugiaus lapuotų.

Tikrų rubežių tų krasztų, kokius užėmė Galedai priesz savo iszsikraustymą į rytus, tikrai nežinia, bet krasztai tie ne buvo dideli, jie ne užėmė visos sziądieninės Volyniaus gub. Iszsikrauszczius isz czia Galėdams, jų krasztus užėmė slavai.

Isz miestų svarbiausi: *Žitonir*, su 80000 gyventojų, sostapilė Volyniaus gubernijos. *Novograd Voliniszkas*, ant upės Sluczo. *Rowno*, vienas isz gražesnių ir didesnių miestų, turi 30000 gyventojų, ant geležinkelių nuo Lietuviszko Brasto ir nuo Vilniaus.

Rytini Europa.

Maskolija su Lenkija ir Finlandija.

Paweikslelis 72.

Lenkija užima pratęsimą prie Karpatiszkų krasztų, į sziaurius nuo jų, taigi dalį Vislos klonies ir *Lublino ir Mozoriszką* iszkilimus. Iszkilimai tie turi žemę vaisingą ir tuom skiriasi nuo iszkilimų ant Vokiszkos žemumos, kurie yra nevaisingi, pieskos uždengti. Mozuriszkas iszkilimas terp upių Vislos ir Pilicos susirauszklėjo ir per tai pasidarė kalnai *Kelcziu ir Sandomiero*, iszkilę iki 1900 pėdų augszciaus jurių pavirsziaus. Terp iszkilimų yra didelės slenys, viena isz tokių slėnių yra Mozurija.

Žemės pavirszius pasidaręs isz vandenų suneszto dumblo, senesnės žemės žievės formacijos pasirodo tikt tose vietose, kur virszutinį sunesztą vandenų sluogsnį nuplovė tie pats vandenys. Tokiose vietose ne truksta mineralų, kaip antai: akmeninių anglių kastynės yra apie Dombrovą, Pietinėj Lenkijoj, apie Kelczius yra juodo murmulo kastynės, Radomiaus gub. kasa geležį, apie Olkuszą yra cinas ir szvinas, apie Chelmą, Lubino gub., yra kreida. Sziaurinėj Lenkijoj svarbesnių kastynių nėra, yra czia vien kalkiniai akmens, durpos; apie Ciechocinka yra mineraliszki szaltiniai.

Visos Lenkijos upės teka į Baltiszkas jures. Svarbiausia isz upių yra *Visla*, kuri viduriniu savo tekėjimu perplaukia Lenkiją, senuose laikuose, nutirpus ledams, ji buvo neiszpasakytai dideli, užėmė visas Lenkijos žemumas ir slėnis, drauge su Odera ir Elba įpuolė ji į Vokiszkas arba Sziaurines jures, paskui vienok atrado parankesnį sau kelią į Baltiszkas jures, atsiskyrė nuo Oderos, o toje nuo Elbos ir kiekviena isz tų upių pasidarė savistovi. Svarbiausios upės įpuolanczios į Vislą ant Lenkijos plotų yra *Bug su Narewu* isz deszinės pusės, *Pilica* gi isz kairės.

Atskyrus nuo Lenkijos prigulėjusius tautoms lietuviszkos giminės krasztus, ant viso jos ploto gyvena 7 milijonai gyv., isz kurio tai skaitliaus bus netoli 6 milijonai lenkų, likusią gi dalį padaro žydai, vokieczíai ir maskoliai. Kaip Lietuvoj teip ir Lenkijoj, iszėmus Varszavą ir miestą Lodz, didesnę dalį miestų gyventojų padaro žydai.

Lenkija be anų prigulėjusių lietuviszkos kilmės tautoms krasztų susideda isz sekanczių gubernijų: *Varszavos*, *Kaliszo*, *Piotrokovo*, *Kelcziu*, į vakarus nuo Vislos ir *Lublino ir Plocko* gub., į rytus nuo jos.

Dikžiausias Lenkijos miestas, sostapilė jos yra *Varszava*, turinti 600000 gyventojų, ant upės Vislos. Miestas susideda isz dviejų dalių: ant kairiojo Vislos kranto yra *Varszava*, ant deszinio gi priemestis *Praga*, turintis 20000 gyventojų. Varszavoj yra universitetas, biblioteka turinti su virszum 300000 knigų, terp kurių yra ir lietu-

(Toliaus bus)

Wietines Žinios.

—o—

— Jonas Janicek, mazgodamas langus Garfieldo mokslainėj, iszpuolė per langą nuo 4 lubų ant ulyczios ir sunkiai apsikulė. Turi jis nulaužtą deszinę ranką ir koją ir teip sunkiai apkultas. Patalpino jį ligonbutyj.

— Pereitos subatos dieną sudegė didelės jawų krautuwės "Air Line Elewator", ant Orleans ulyczios. Ugnis užgimė nuo iszsiweržusio isz perplyszusios dudos gazo. Krautuwėj toj sudegė apie 300000 buszelių kwieczių. Blėdį ugnies padarytą skaito ant pusės milijono doliarų.

— Keli darbinįkai dirbanti Younghioheny & Lehigh Coal Co. krautuwėse, bewaikszcziodami po saliunus, pasiwėlino į darbą; tuom tarpu kompanija jų wieton pasisamdė kitus darbinįkus. Tuos norėjo iszwaikyti anie pasiwėlinę darbinįkai. Isz to užgimė musztynės, laike kurių wienas isz pasiwėlinusių darbinįkų, koksai Burke, likosi užmusztas, bet kas jį užmuszė, nežinia.

— Kelnorėj wienų namų ant kertės W. Madison ul. ir May ul. paslapti policijantai Mackay ir McCarthy užtiko kokią ten žmogystą, kuri jiems pasirodė patalpinta terp fotografijų Chicagos plėszikų. Mackay prisiartino ir norėjo jį aresztuoti, bet tas iszsitraukė rewolwerį ir žadėjo szauti, jeigu tikt policistas bandytų prisiartinti. Mackay ant to iszsitraukė sawo rewolwerį ir szowė, bet ne pataikė. Tąsyk ansai nepažinstamasis pasidawė, policistai nuwedė jį ant policijos stacijos, ten jis pasisakė esąs lenkas, Jonas Drosz. Rado pas jį wisokių sidabrinių daiktų už kelis szimtus doliarų.

— Namuose po nr. 53 N. Carpenter st. wienam gywenime kiti gywentojai iszgirdo penkis szuwius. Namų sawinįkė, Lewis, dawė žinią policiją; kada atkako trys policijantai, su namų sawinįkė nuėjo į tą gywenimą, isz kurio buwo girdėt szuwiai. Czia ant grindų, kraujų baloj gulėjo negywas koksai wyriszkis ir netoli jo gulėjo moteriszkė, kurią laikė glėbyje wyriszkis drebėdamas isz baimės; tą suaresztawo. Pasirodė, kad ansai užmusztas wyriszkis buwo koksai O'Byrne, tarnaujantis Illinois Cane Co., anoji paszauta moteriszkė buwo jo pati, jai įwarytos keturios kulkos, bet paszowimai ne mirtini. Ji mat du metai atgal persiskyrė su sawo wyru, bet tas, dažinojęs kur ji apsigyweno, tankiai ją atlankydawo. Atėjęs paskutinį kartą ir radęs jos gywenime swetimą wyriszkį, norėjo ją nuszauti ir paskui pats nusiszowė. Ant grindų woliojosi du rewolweriai, nežinia todėl, ar isz abiejų szaudė O'Byrne, ar gal kitas buwo sawaszczia ano antrojo wyriszkio.

Į SKAITYTOJUS.

Kas užsiraszo laikraštį "Lietuvą" ir užsimoka už wisą metą $2.00 prenumeratos, gauna prieto dowanas už 50c. wertės knįgų. Knįgas gali sau iszsirinkti isz musų kataliogo, kas kokias nori; kas neturi musų kataliogo, tegul atsiszaukia, o prisiųsime dykai.

Szias dowanas duosime TIK IKI NAUJU METU, po naujų metų jokių dowanų nebus. Dėltogi, kurie norite apturėti puikias dowanas, pasiskubinkik "Lietuvą" užsiraszyti ir už ją užsimokėti priesz naujus metus, nes po naujų metų jokių dowanų prie laikraszczio nebus. Kas yra "Lietuvą" skaitęs, tas supranta jos wertę, taigi tegul pasiskubina, pakol dowanos yra duodamos. Prisiųsdami pinįgus, wisada uždėkite szitokį adresą:

A. OLSZEWSKIS,
SUB-STA. 60, CHICAGO, ILL.

Ką Diewas nori nubausti, tam protą atima.

CHICAGO, 22 RUGP., 1898.

Guodotinas Olszewski!

Kaip ėsi mano senas pažįstamas ir draugas, pasitikiu, kad ant mano praszymo teiksies patalpinti szinos kelis žodžius į laikraštį "Lietuvą".

Pereitą nedėlią buwau užpraszytas į kumus pas Antaną Žemaitį, po n. 3216 S. Morgan st. Kudykį atneszėmė prie krikszto į lietuwiszką bažnyczią, kurios prabaszcziumi yra kn. Krawczunas. Atėjo krikszty ti jo asistentas, kn. Steponawyczius, ir pažiurėjęs man į akis, pasakė: "tu esi bediewis, tu szjmet neatbuwai welykinės iszpažinties, ir dėl to ne gali laikyt szitą kudykį prie krikszto; duck jį mano zakristijonui, o tu atsitrauk."

Iszgirdęs tokius kunigo ant manęs užpuldinėjimus, negalėjau suprasti, kas su juom darosi, ar jam Diewas akis apdumė, ar protą sumaiszė, kad jis manęs nepažįsta. Atsakiau jam: "eik ir pažiurėk į sawo knįgas, o tada klausk, ar asz atbuwau iszpažintį ar ne". Kunigas, palikęs bažnyczioje wisus laukianczius kumus, nuėjo į klebonią jieszkoti knįgose, ar asz ėsų atbuwęs iszpažinti. Po walandai sugrįžo, bet jau nieko ne sakė ir kudykius apkrikszty jo.

Mat gerai jus raszėte numr. 32 "Lietuwos", kad ką Diewas nori nubausti, tam protą atima. Taigi matyt, kad ir mus kunigėlius netrukus nubaus Diewas už jų netikusius darbus, jau protą jiems atėmė, jau jie nepažįsta sawo isztikimiausių parapijonų, ne atmena, kad asz drauge su draugyste Sz. Jurgio atlikau iszpažintį, ne pažįsta tų, kurie supirko į altorių indus, kelią ir dėželes prie ligonių, nepažįsta tų, kurie kas metą ant bažnyczios aukawo po kelio liką doliarų, nepažįsta tų, kurie yra pirmutiniais organizatoriais szitos parapijos, kurių wardus kaipo organizatorių pats kn. Krawczunas padawė knįgelėje sawo rokundų 1895 m. Sziądien manę, už mano storonę, mėto isz tos paczios bažnyczios, ant kurios asz buwau jau iszdėjęs kelias deszimtis doliarų dar tada, kada kunigas Krawczunas Szunskuose pas sawo tėwą su zacipulka litaras badė. Kur yra teisybė? Taigi prisižiurėjus ant musų kunigėlių pasielgimo, turi tikt atsidusėti ir pasakyti: Atleisk jiems Diewe, nes nežino ką daro!

SIMONAS LELIASZIUS,
650 S. Canal st., Chicago, Ill.

Leiskit sawo waikelius in mokslą.

Žmogus be mokslo yra niekam netikęs. Ant pasiekimo mokslo yra reikalinga atsakanti mokslainė. Wiena isz geresnių mokslainių yra Kolegija Sz. Ignaco (St. Ignatius College) ant 12tos ul. arti Blue Island ave. Tenai nors nėra lietuwiszkų mokintojų, wienok kiekwieną mokintinį ragina neužmirszti sawos kalbos, per ką galėtų tapt naudingu ne tik sau bet ir sawo tautai. Pertai minėta mokslainė užsitarnawo didelį skaitlių lankytojų, pereitą metą lankė ją 500 mokintinių. Szi metą mokslainė atsidarys 6 d. Rugsėjo. Dėltogi welyju kiekwienam tėwui, norinciam sawo sunų leisti į augsztesnį mokslą, tuojaus kreiptis prie wyriausybės mokslainės, pas vice prezidentą:

Francis Cassilly S.J St. Ignatius College. 413 W. 12 str., Chicago, Ill.

Su guodone, Mokintinis.

Isz Scranton, Pa.

14 d. Rugpjuczio atsibuwo susirinkimas socijalistų demokratiszkos draugystės, ant salės Garnieliaus, Providence, pn. 1344. Buwo kalbos apie organizaciją socijalistiszkų draugyszczių ne tikt Amerikoj, bet ir Europoj; tenykszcziai socijalistai geidžia susiwienyjimo su mumis, atsiszaukia prie mus per laiszkus. Ant tokio susiriszimo su europiecziais wisi susirinkę wienbalsiai pristojo. Toliaus buwo pakeltas klausymas, kad musų draugystė butų ir broliszkos pagelbos draugyste. Ant to teiposgi pristojojo, bet nusprendimas ne buwo padarytas, kadangi ne wisi draugai buwo susirinkę; tas likosi atidėtas ant kito mitingo.

Likosi nutarta daryti susirinkimą 25 d. Rugsėjo. Ant to susirinkimo užpraszom wisus lietuwius, kadangi yra užpraszyti kalbėtojai ir isz swetur.

SEKRETORIUS.

Didelis darbinįkų susirinkimas

Isz lietuwiszkų darbinįkų susitwėręs Kliubas, kaip jau pirma buwo minėta laikraszcziuose, užpraszo wisus lietuwius pributi Rugpjuczio 27 d., 8 wal. wakare, ant salės p. Draugelio, 73 Grand st. Brooklyn, N. Y. Ant susirinkimo, apart lietuwiszkų kalbėtojų, kalbas laikys Peterburgo universiteto studentas, p. A. B. Stolliecznikas ir angliszkas H. N. Miglen. Dėlto kuo noskailingiausiai susirinkite.

Wardan Kliubo, užpraszo
J. Naujokas, sekr.

Mitingai Chicagoj.

Subatoj, 27 d. Rugpjuczio, 8 wal. wakare, salėje S. Leliaszius, 650 S. Canal st., Lietuwiszkas Demokratiszkas Kliubas 7tos wardos laikys sawo mitingą reikale sutwėrimo demokratiszkos lygos. Dėlegatai isz kliubų 7, 8 ir 19 wardų jau yra iszrinkti, dabar tikt užpraszome delegatus 6 wardos pributi ir galėsime sutwerti demokratiszką lygą. Szirdingai užpraszo wisus.

Komitetas.

Republikoniszkas Klubas Keistuczio 29 tos Wardos laikys susirinkimą 27 d. Rugp. 7½ w. wakare, Halej kertė Paulina ir 45 strs. Wisi yra užpraszomi pributi. St. Marcinkewicz.

Republikoniszkas Klubas 29 wardos laikys susirinkimą nedėlioj 28ta Rugpjuczio, 6 walandą wakare Halej Waitkewicziaus, 4600 Atlantic Str. Bus apswarstomi labai swarbus dalykai.

Komitetas

Lietuwaitės!

Pajieszkomos yra keturios iszmintingos lietuwaitės, kurios mėgsta gywenti ant ukės ir westi ukės reikalus, bei turėt szwelnų ir nenuobodų gywenimą. Tokios gali gauti wyrą lietuwį ukinįką (farmerį), kol isztekės už wyro, turės pas manę užsilaikymą. Pirmutinė galės iszsirinkti wyrą wieną isz keturių. Raszydamos, tegul drąsiai apie wiską klausia, o bus teisingai atsakyta, gal atsiszaukti kiekwiena, biedna ar turtinga. Lietuwaitė tegul nesibijo raszinėti, wiskas bus užlaikyta paslaptyje, raszanczios tegul įdeda markelę už 2c. ant atsakymo. Laiszkus su užklausimais siųskite pas pirszlį ant szio adreso. Katra pirmutinė, ta bus laimingesni.

Mr. F. Mikolainis,
Thorp, Wis.

APGARSINIMAS.

Kas norite, kad iszsiųsti į krajų pinįgai gerai ir greitai suwaikszcziotų, siųskite juos per "Lietuvos" redakciją, o greicziausiai suwaikszczios. Už greitumą ir teisingumą kasdien apturime szimtus padėkawonių nuo lietuwių isz wisų Amerikos krasztų, teiposgi ir už gerumą szifkorczių pas mus iszpirktų, nes mes laikome geriausias linijas, ant kurių į 8 dienas perwažiuoja per marias; o prekės mus pigesnės kaip kitų. Kas norite laimingai perwažiuoti per marias, pirkite szifkortes "Lietuvos" redakcijoj. Prisiųsdami pinįgus ant szifkorczių ar ant iszsiuntimo į krajų, wisada uždėkite szitokį adresą:

A. OLSZEWSKIS,
Sub Station No, 60, Chicago, Ill.

Nickel Plate exkursijain Bostoną.

Tikietai parsiduos ant trukių iszwažiuojanczių isz Chicagos 16, 17 ir 18 Rugsėjo už $19 į abi pusi ir bus gėri ant sugrįžimo net iki 30 Rugsėjo. Teiposgi pigios prekės į wisus rytinius miestus. Miegojimui prirengti karai net į Bostoną ir New Yorką. Prekės pigesnės kaip ant kitų geležinkelių. Atsiszaukit arba raszykit prie J. Y. Calahan, Gen'l Agent, 111 Adams st., Chicago. Telefonas Main 3389.

Grand Opening!

Atidaręs naują saliuną po nr. 1193 S. Oakley ave. kerte 25tos ant subatos ir nedėlios, 27 ir 28 Rugpezio, darau balių jo įkurtuwių, ant kurio grajįs gera muzika, bus szokiai ir sziaip gražus pasilinksminimas. Dėltogi užpraszau wisus lietuwius ir wisus pažįstamus pas manę atsilankyti. Balius prasidės subatoj nuo 7 wl. wakare, o nedėlioj nuo 3 wal. po pietų. Su guodone

P. Kareckas,
1193 S. Oakley ave., Chicago.

Atidarymas saliuno.

Atidaręs naują saliuną po nr. 594 S. Canal kertė 14 st., rengiu balių jo įkurtuwių ant subatos ir nedėlios, 27 ir 28 szio mėnesio, ant kurio grajįs gera muzika, bus szokiai ir kitos zabowos, ant kurio wisus aplinkinius ir pažįstamus užkwiecziu atsilankyti.

Su guodone, Frank Norwilas.

Atidarymas saliuno.

Praneszu wisiems aplinkiniems ir pažįstamus, kad atidarau naują saliuną pn. 4458 S. Wood st., kertė 45 ul., wietoje buwusio Zenono Bykowo, atidarau saliuną, salę ir ruską "banę" prie to, su geriausia tarnysta. Pirtis puikiai įtaisyta, kur kiekwienas galės gerai iszsiprausti kaip sename krajuje, salė dideli, gera antmitingų, weselijų ir szokių, o saliune užlaikau geriausius gėrymus. Szirdingai užpraszau wisus atsilankykti.

Konstantins Chapek, (26–8)

Prekė pinigų.

Ruskas rublis po.....53c.
Prusiszkos markės po.....24½c.

Prie kiekwieno pinigų siuntinio reikia pridėti 30c ant paczto kasztų.

Pigigai iszsiųsti per "Lietuvos" redakciją greicziausiai suwaikszczioja ir niekada negali pražuti, nes, mes siunczіame per bagocziausias bankas ir kiekwieną siuntinį asekuruojame.

Excursia į Bostoną.

Nickel Plate geležinkelis pardawinės exkursijos tikietus isz Chicagos į Bostoną ant 16, 17, ir 18 Rugsėjo už $19 į abi pusi (round trip). Tikietai bus geri ant sugrįžimo iki 30 d. Rugsėjo. Kad atsitikus sziai progai daugybė žmonių važiuos, taigi norinti gaut miegojimo karus, turi atsiszaukti ankszczіau prie J. Y. Calahan, Gen'l Agent, 111 Adams St., Chicago, Ill. Telefonas: Main 3389. (58)

Pajieszkojimai.

Pajieszkau Jono Turausko ir Antano Jenuszo, isz Kauno gub., Reseinių pw., Eržwilkos parapijos. Teiksis duot žinią ant szio adreso:

Jonas Winckus
4 Elm st., Harford, Conn.

Pajieszkau Antano Pudzwilio, isz Kauno gub., Reseinių paw., Keturkalnės kaimo ir Walerijono Szimkaus isz Skaudwilės miestelio. Teiksis atsiszaukti ant szio adreso:

Antanas Dabulskis,
4 Elm st., Harford, Conn.

Pajieszkau sawo draugo, Jurgio Paznokalczio, isz Kauno gub., Reseinių paw., Mantwilių kaimo. Jis pats, ar kas kitas, teiksis duot žinią.

Jos. Jankauskis, Box 2, Marquette, Ill.

Laiszkai ant paczto

1003 Baszyuskee Josefą	1075 Pazelon Waw.
1010 Czys Antoni	1076 Podulek Franz
1011 Erasmus Jan	1080 Raczkowski Leon.
1031 Janou Stiton	1081 Reba Pavol
1034 Kumasafski B.	1087 Rymekvin Feliks
1037 Kazinnas Mak	1089 Saguią Agnieszka
1057 Markiewicz Szym.	1090 Saguia Agnieszka
1060 Martiszauskas Jre	1097 Sekreckis Anton
1062 Mesiliński Stanisl.	1226 Waitka Alexander
1064 Mikan Mr.	1144 Yuygayn Kaz.

Knigu Kataliogas.

Knigos swietiszkos intalpos.

Anima-Vilis, naujausia ir gražiausia pasaka, kurial skaitytojas atsidžiaugt negales.....75c
Abecela geriause mokintuwe del waiku 20c.
Amžiaus galas Ponsko Piloto, kuris buwo sudėe Wieszpaties Jezaus.....5c
ANDERSONO PASAKOS. Wienoje knygeleje 10 gražiu pasakaicziu.....15c
Amerika Pirtyje Komedija del teatro 10c.
Anegdotai iszsitarimai ir patarles isz gywenimo senowes Grekonu bei Rymionu" " 5c
Apleka Diewo.....$1.00
Aliute dukte kunigaikszeczio Kerniaus, nauja ir graži pasaka 5c
Aple kalbu pradžia ir tikros rodos del apsisaugojimo nu neprietelių wedanczių isz tikro ir išzganingo tikejimo kelio in prapulty. Czia razejas nurodo kurios yra seniausios ant swieto kalbos, nuo ko jos paeina, nurodo kad lietuwiszka kalba yra seniausia ir kad turi daugiausiai neprietelių, kurie stengiasi ją isznaikinti; ant galo paduoda rodas kaip nuo tu neprietelių apsisaugoti 10c
Arielka yra nuodai paeiuanti isz girtybes: Czia apraszo kas yra arielka, kaip ji kenkia žmogui, parodyta su keturiais abrozeliais žmogaus pilwo, kokios isz girtybes ligos pastoja ir paduotos rodos kaip nuo to galima iszsigydyti. 30c
Baltas Karžigis (eiles).....5c
Birutes dainos " " 10c
Budai gydymo. Daktariszka knyga.....40c
Diewaitis, apyaska szios gadynes. Yra tai gražiausia pasaka, kurios lietuwiai da niekad negirdėjo. Preke " " " $1.00
Dainu skrynele " " 20c.
Dewoniszkiu kryžius (Isztyrimas apie Dewoniszkiu kaimo kryžiu) 10c
Du broliu pleszinys isz turku kares su maskoliais 3c
Duonos pieszkotojai (apyaska) 35c
Du pulkus apraszymai apie nedorybe žydu ir pikta auginima waiku $1.00
"Dirwa" medega S. Daukanto bijografijai (gywenimui). Yra tai naujause knigele ir labai akywa, kurioje apraszytas gymenimas Simano Dauksnto nuo pat kudikystes iki jo smerties: kaip žuogo, kur mokinosi, ką weike ir tt. Prie to ir jo fotografija patalpinta. Apart to knigeleje randasi daug dainu ir kitu graziu straipsniu Preke 80c
Etnologiszkos smulkmenos 25c
Egle žalieziu karaliene ir iszgriowimas Kauno pilis 1362 m., du pulkus dramai paraszyti Aleksandro Gužuczio 25c
Genu Dede. Graži pasaka isz sziandieniniu Lietuwiu padėjimo 10c
Gywenimas Stepo Raudnosio pasakos 15c
Gywenimas Genawaites (Genowefos). Yra tai labai puiki ir pamokinanti pasaka, apie kuria lietuwiai jau daug kartu girdeja yra 50c
Graži waiku knygele. " " 10c
Istorija Europos su mapoms 50c
Istorija gražios Katrukos " " 10c
Istorija isz laiko Francuzu wainos atsitikusios Afrikoje 30c
Istorija gražios Magelenos 20c
Istorija septyniu Mokytoju 50c
Istorija arba apsakymas apie Lietuwos praeiga. Parasze Zanawykas. 40c
Iszganimas wargdieniio. Knigele pamokinanti kaip pagerini sawo gywenima 25c
Juokingas pasakojimas apie Szaltabuizius ir du gražus straipsniai isz ukinikystes 5c
Juozupas Koniuszewskis, arba kankinimas Unijotu po waldžia maskoliaus 50c
K. Donelaiczio rasztai 40c
Ka darytie, kad butume swefki ir ilgai gywenume 10c.
Kankles, lietuwiszkos dainos su natomis, sutalsytos ant 4 balsu, del wyru " 25c.
Kaip įgytie pinigus ir turta " 10c
Kaip apsiginti nuo koleros ir kiti naudingi skaitymai " 10c
Kas teisybe tai nemelas puikios apysakeles isz lietuwiu gywenimo 15c
Kristijonas Duonelaitis " " 10c.
Kas yra, o kas bus " " 10c.
Krampliu Jonas pasaka " " 10c.
Kihai ir kaip jie gywena.....10c
Kelios istoriszkos dainos. Czia talpinasi labai gražios ir swarbios dainos apie Kletuwos praeitia, jos lietuwiszkus kunigaikszczius, Kraštu skerdyne ir tt. 10c
Keletas žodžiu apie Rymo popiežiaus neklaidinguma. 10c
Kelstutis, tragedija šee aktuose ant loszimo teatru 20c
Keletas žodžiu apie lietuwius ir naudingi pamokinimai del Lietuwos žmoniu, Pusl. 64 10c
Kabalas talpinantis sawyje wisokius užminimus ir ant ju reikalaujanti atsakymai. 10c
Lietuwiszkas Albumas. Czia talpinasi paweikslai (abrozai) garsingu lietuwiszku rasztiniku, lietuwos merginu, moteriu, waikinu irsceniu, teipgi paweikslai Liet. Susiwienijimo delegatu ir žymesniu Amerikos lietuwiszku bažnyczіu.....50c
Lietuwos Tewynes Dainos, paraszytos kn. Antano Wienožinsko. Labai gražios dainos 20c
Lietuwiai amžiu gludumuose Czia talpinasi tyrinejimai apie lietuwius, ju paejima, ir kalba nuo seniausiu amžiu. Knigele werta yra perskaitymo kiekwienam lietuwiui 5c
Lengwas budas pacziam per sawes pramoktie raszytie, del nemokanczіu 10c
Lietuwiszkos dainos isz wisur surinktos, aple keturi szimtai dainu " $2.00
Lietuwiszkas sziupinis 5c
Lietuwiszki Rasztai ir Rasztinykai 50c
Lietuwos Kankles, nauju dainu knygele turinti 72 dainas, " 15c.
Lietuwiszkas lementorius wokiszkoms litaroms preke 20c
Lietuwnyku bel Lietuwos nusidawimai, wokiszkoms litaroms. 35c
Lietuwos Istorija, paraszyta S. Daukanto, dwi dideles knygos, kožna po $1.50, sykiu abi.....$3.00
Lietuwos Gaspadine. Mokina kaip pritaisyti Diewo dowana, isz kurios galima iszmokti geral wirti walgius ir atsakanczіai westi kukne 20c
Lietuwystes praeities, dabartis ir ateities 25c
Medejo pasakojimas. Szi knygele yra naudinga kiekwienam ant perskaitymo, nes czia apraszo atsitikimus wieno Medejo su wisokiais žwerimis po swetimus krasztus swieto. Yra tai akywas ir pamokinantis apsakymas su trims abrozeliais. 10c
Maskolijos politika su Europa ir katalikiszka bažnyczia. Iszrodymas kaip maskoliai persekioja, kankina ir naikina lietuwius ir ju bažnyczias 10c
Musu muzikelis isziuotas ant naudos Lietuwos Ukinykams. Czia randasi trumpai apsakyta Lietuwos tautiszkas kiliimas. Po tam rodos ukinykams prie gero wedimo ukinykystes, ir keletas pasakaicziu 10c
Medega musu tautiszkai waistinykystai. Szioje knigoje apraszo wisas ligas, ju wardus kokiais jas wadina Kauniecziai ir Suwalkieczіai, tepgi apraszo kokeis waistais prasti žmones jas gydo. Preke 40c
Namelis pustelnyko " " 75c
Naujas lietuwiszkas Lementorius " 10c
Negirdetas dalktas ir geros rodos musu moterelems " 5c.
Nedorybe Rymo Cieoriaus, istorija isz laiko ponawojimo Nerono 80c
Nesiprieszyk. Komedija grajyjama teatruose 10c
Padejimas lietuwiu tautos rusu wieszpatystej (socijalioziszkas pleszinys) 35c
Paskutines mislios, apysaka 10c
Patarles ir dainos.....10c
Pirmutinis degtines warytojas, komedija 10c
Pulkus apraszymas tikru atsitikimu isz laiko lenkmeczio wainos 1863 m. 40c
Petro Armino rasztai. Knygele turinti 51 pulkiu dainu 10c
Praeite Vilniaus. Apraszo nuo pat pradžiu užsidejimo miesto Wilniaus, koki jame kilioztoriai buwo, koki lietuwiszki kunigaikszczіai gyweno, kokios kares jy aplanke ir daugybe kitu skywu Lietuwos atsitikimu.....10c
Pawogti arkliai ir Mendelis Didgalwis. Dwi gražios pasakeles 10c
Pasaka apie Jona Twardaucka ir su burtinyka ir jo darbus sykiu su apraszymais apie burtus. Puslapiu 158 Preke 25c
Pamokinanti apraszymai isz gywenimo žmoniu ir wisokios rodos 15c
Pradžemokslis Rankos Raszto del norinczіu iszmoktie graziai rasytie 10c.
Pradinis mokslas angliszkos kalbos.....75c
Pilnas szinitmetinis kalendorius su planetomis 10c.
Pasakojimas Antano Tretininko " " 25c
Pulkus apraszymas apie Lietuwa $1.00
Pawasario Balsai, naujausiu dainu knygele, turinti 48 puikias daineles ir Libreto 4 aktuose 15c
Plunksnos abrozeliai. Szeszios naujos, labai gražios pasakos 20c
Rinalda Rinaldinas " " " $1.50
Rodos motinoms apie auginima žindanczіu kudikiu 10c
Rankwedis senowiszkos istorijos. Czia talpinasi apraszymai Egipto, Babilionijos, Fenicijos, Persijos, Judeos, Indijos ir Kinu, pagal ju seniausius amžius. Yra labai akywa istorija, welinama kiekwienam ja perskaityti. 50c
Rinkimas waito (waisdelis) 8c
Rutu Lapelial naujausios dainos wokiszkoms litaroms " 15c
Senoves apraszymas apie Duktery Filypo Kareiwio 50c
Sumiszimaas arba baime turi dideles akis. Tikra teisybe isz Suwolku gubernijos 15c
Spasabas greito iszsimokinimo angeskos kalbos ne apdarytas $1.00
o apdarytas $1.25
Trumpa Geografija arba žemes apraszymas, sutaisyta Nerio. 144 puslapiai, 48 abrozeliai ir 26 mapos wisu swieto krasztu. Trumpai, aiszkiai ir suprantamai apraszyta wisas swietas.....25c
Tašnudas žydu 10c
Terp skausmu in garbia Naujausios dainos. 20c
Trumpa senowes Lietuwiu Istorija " 10c
Trumpa lietuwiszka Geografija paraszyta kunigo Žebrio.....15c
Trumpi pamokinimai ir rodos iszimtos isz knygu kn. K. Antanawicziaus.....10c
Tikyba ir Mokslas. Knyga del tyrinejanczіu tikyba pasirenent ant mokslio 50c
Teterwinams burkuojant ir Kur Trumpa ten Truksta. Dwi labai gražios pasakaites 10c
Waito pirszlyste. Komedija del teatro 15c
Wirszinykai. Margas pawelkselis. Labai graži pasaka apie wirszinykus (urednykus) Lietuwoje " 15c
Weselijos arba pagirenu gobtuwes.....20c
Župonas bei Žipone ir auszingumas bei sidabringumas lietuwiszku dainu. Yra tai moksliszkas iszwadžiojimas apie paejima lieiwiszkos kalbos 25c
Žemaicziu Wyskupyste. Yra tai puikiause istorija Žemaitijos, jos bažnyczіu, kunigu, wyskupu ir wiso katalikiszko tikejimo, apraszyta nuo pat apskelbimo Žemaicziuose katalikiszko tikejimo sulig musu gadynes, tai yra: nuo 1413 ki 1861 meto. Preke $1.00
Žentas del Parodos. Komedija 1 akte. kuria grajyja teatruose 15c
Žodynas keturiose kalbose: lietuwiszkai latwiszkai, lenkiszkai, ir ruskai, yra geriause knyga del norinczіu iszmoktie lenkiszkos, ruskos arba latwiszkos kalbos " " $2.00

Pigiai ant parandawojimo Sztoras su basementu ir stone. Geras biznis ant buczernės, grosernės, ar kitokio biznio, wietoje lietuwių ir lenkų apgywentoje.

Atsiszaukite pas:
Chielewski, 3301 Laurel st.
(16—9)

Chas. Baltrukonis.

Pristatau Draugystėms wisokius reikalingus daiktus, tai yra: **Spilkas, Kukardas, Juostas, Karunas** ir wisus kitokius dėl Draugyszczių reikalingus daiktus. Prekės pigesnės kaip wisur. Kas ko reikalauja, atsiszaukite pas manę, o priduosiu jums prekes dykai. Adresas:

CHAS. BALTRUKONIS,
67 N. Leonard St.,
WATERBURY, - - - CONN

$100 NAGRADOS $100

Užmokėsiu kiekwienam, kuris tapo iszgydytas isz ligų įgytų per jaunystės iszdykumą (ononizma) NAMINEMIS GYDYKLOMIS. Teip iszsigydyti ne galima, bet jeigu kenti ant nerwų turi apsilpnytas lytiszkas dalis kuno per ononizmą, ar poluciją, kenti galwos skaudėjimą, pilwo užkietėjimo, miegot negalėjimą, ir kitas tam panaszes silpnybes, raszyk sziądien pas mano, o asz atsiųsiu tau apraszymą kaip asz iszsigydžiau trumpu laiku isz tokių pat ligų kelių metų kentėjimo. Apraszymą prisiųsiu užpeczėtytame koperte ir apie įawo gromatas nieks nedažinos. Įdėk už 2c markę ir raszyk pas: **Fred Wilson**
Box 386, Kenosha, Wis.
(25—8)

Lietuwiszkas Saliunas

užlaiko gerą alų, seniauses ir czystas arielkas ir kwepenczius cigarus. Geriause užeiga dėl szwiežiai atwažewusių. Į Chicagą. Prie to turi gerą sale dėl mitingu, szokių ir kitokių zabowų.

S. LELIASZIUS,
650 S. Canal St., CHICAGO.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuwe tapo Apdowanota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisinga ir artistiszką iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszti guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu wisus augszcziaus paminėtus daigtus **Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei,** nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais įgijau geriausę praktiką ir dėl to galiu wiską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

LIETUWIU DAKTARAS

MARJA DOWIATT,

Kauno gub. Szauliu pawieto.

838 W. 18th Street.
Nuo 8tos iki 12tos ryto.

Telefonas: Canal 78.
Telefonuot galima isz kiekwienos aptiekos.

Lietuwiszka Aptieka,

257 Hanover St., Boston, Mass.

Pilna wisokiu aptiekoriszku taworų czionykszczіu ir užrubežiniu.

Aptiekoje wisada galima rast DAKTARA, kurs duoda ligoniams rodas dykai.

Aptiekoje galima susikalbėt: lenkiszkai, ruskai, lietuwiszkai ir daugelyj kitokiu kalbų.

257 TEMYK GELTONA PARWA MUS APTIEKOS 257

UKININKAS, Lietuwos ukinįku laikrasztis, iszeina wiena karta kas mėnesį, kasztuoja Prusuos ir Austrijoj 2½ markės, Amerikon prisiunėjant 4 markės arba 1 amer. dolierį.

VARPAS, literaturos, politikos ir mokslo, dwimėnesinis laikrasztis, kasztuoja Prusuos ir Austrijoj 3 auksinus, Amerikon ir kitur prisiunciant 4 auksinus (Markes).

Pinįgus ir laiszkus į **Ukininko** ir **Varpo** redakciją siunciant reik toks adresas padėti:

J. LAPINAS,
Tilsit (Ost-Pr.) Germany.

HILLE'S FOTOGRAFAS,

3452 S. Halsted ul.

Nujima puikias Fotogr fijas, užtuzina tiktai

$2 00

Ant wesellu ir kitokiu reikalu nujima Fotografijas kopuik ausėl.

NOTARIJUSZAS.
CLAIM ADJUSTER.

F.P.Bradchulis

— UŽSIIMA —

wisokiomis prowomis ypacz priesz kompanijas už sužeidumus ir t. t.

Tukstanczei žmonių gauna rodas wisokiuose atsitikimuose.

Atsiszaukite pas sawo wiengenti:

F. P. Bradchulis,
3201 S. Halsted St. CHICAGO.

KAS ATSITIKO SU JONES? SU KOKIU JONES?

Ugi su Jones "The Shoe Man".

Dasižinok po nr.

824 Bank St.,
WATERBURY, CONN.

NAUJA DIRBTUWE

Bažnytiniu Daiktu.

Turiu už garbę praneszti Gd. Kunigams ir guodot. Draugystėms, kad asz atidariau lietuwiszkai — lenkiszką dirbtuwę bažnytinių daiktų, iszsiuwinėjamų (haftų) artistiszkai szilkais ir auksu, kaipo tai: arnotų, kopų, badakymų, karunų ir Draugystėms ženklelių. Apstelewimus priimu nuo žemiausių iki augszcziausių. Nepasigirsiu kad asz dirbu pigiaus už kitus, bet kas mane darbus pamatys, pažins jų wertę.

Dėltogi meldžiu kaipo Guod. Kunigų teip ir Draugyszczių, kas reikalaujete gerai padirbtų wirsz minetų daiktų, teiksytės tokius pas mane apsteliuoti, o užtikrinu jogei busite užganėdinti.

Su guodone,

T. Andruszewiczaite,
115 W. Division St.
Chicago, Illinois.

Geriause Užeiga del Darbinyku pas

J. Danisewiczіu,

768 Bank ir River Side Sts.

Waterbury, Conn.

Užlaiko geriausius gerymus; szalta Alu, seniausias Arielkas, Likierius ir kwepenczius Cigarus. Užkwieczia wisus atsilankyti. **Juozas Danisewiczius.**

TĖWYNĖS SARGAS

mėnesinis laikrasztis su paveikslėliais **Treczius metus**

stovi ant sargybos lietuvių tautos: szviesos, tikėjimo ir kalbos.

Kasztuoja ant metu $1.00

Pernykszczius ir užpernykszczius numerius galima gauti už **50c.**

Vienas numeris yra siunciamas ant pažiuros uždyką.

Raszant reikia padėti adresą:

Rev. A. Kaupas,
1423 N. Main Av., Scranton, Pa.

"Vienybe Lietuvninku"

iszeina kas sereda jau 13-tas metas, Plymouth, Pa., ir pranesza svarbiauses ir teisingiauses žines isz Lietuvos ir visos pasaulės, talpina puikias apysakas bei kitus naudingus apsiszvietimui rasztus. **"Vienybė"** ant metų kasztuoja **$2,00** o ant pusės **$1.** Pinigai turi but apmokami isz kalno. Laiszkus ir pinigus reikia siųsti ant tokio adreso:

J.J. PAUKSZTIS & CO.
PLYMOUTH, PA.

M. A. Pawlauskas,

Dirba ir taiso wisokius daiktus isz auksso ir sidabro, teipogi taiso ir parduoda laikrodžius, laikrodelius, lenciugelius, žiedus, spilkas, muzikaliszkus instrumentus ir geriauses "Singer" siuwamas maszinas už pinigus ir ant iszmokescziu.

Szliubiniai Žiedai

isz geriausio auksso, nuo 56 iki 72 probos **nuo